

LÂM ĐỒNG

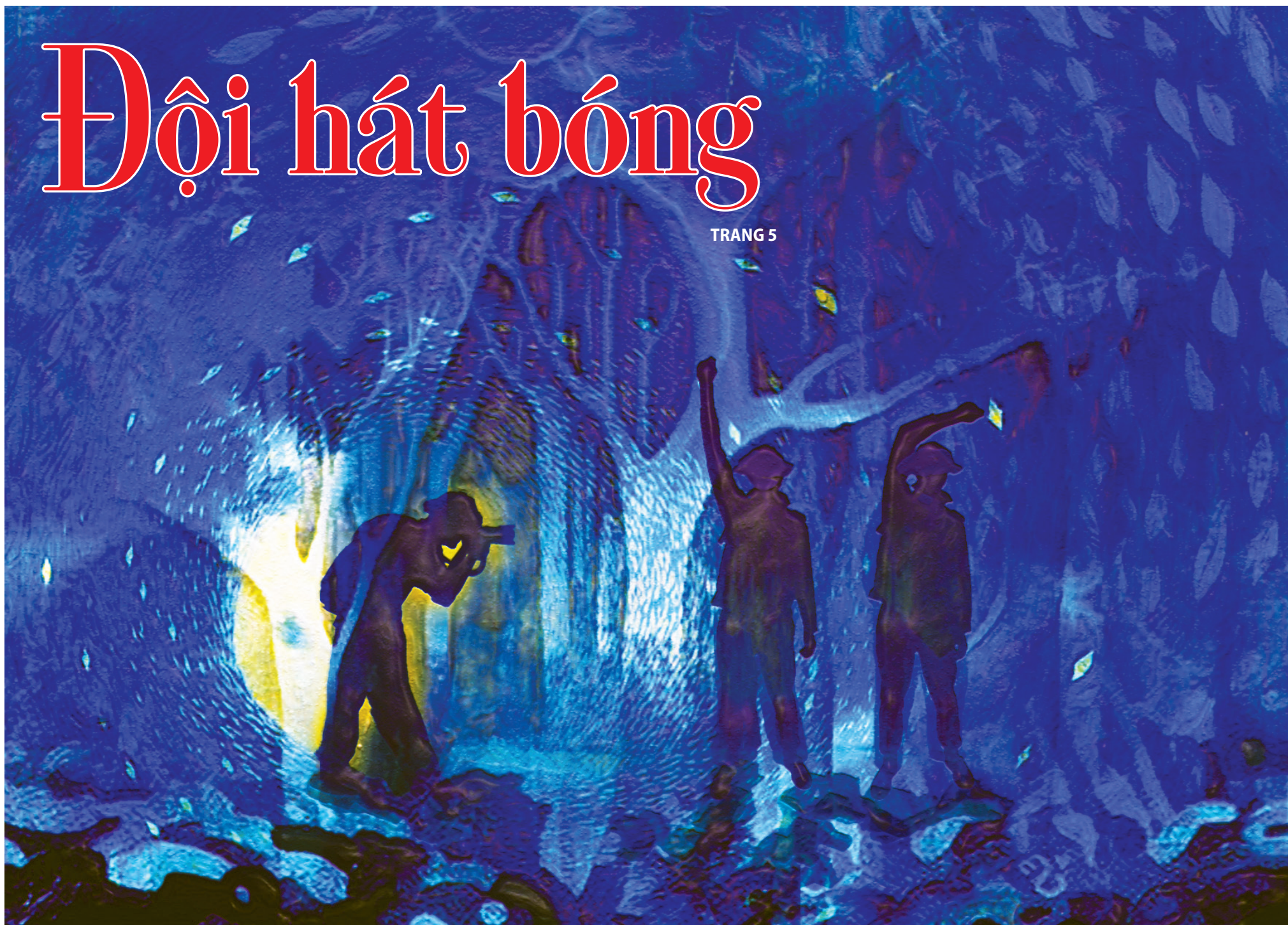
CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH LÂM ĐỒNG
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN, NHÂN DÂN LÂM ĐỒNG

Cuối tuần

SỐ 762 - 6908 - THỨ BẢY NGÀY 28/6/2025 • Tòa soạn: 38 QUANG TRUNG - ĐÀ LẠT • Điện thoại: 02633822472 • Fax: 02633827608 • www.baolamdong.vn

Đội hát bóng

TRANG 5

VẤN ĐỀ CUỐI TUẦN

Gia đình hạnh phúc - quốc gia thịnh vượng

Gia đình không chỉ là nơi yêu thương, là tài sản vô giá đối với mỗi người, mà còn là nhân tố quan trọng trong việc xây dựng xã hội ổn định, văn minh, tạo nền tảng xây dựng quốc gia thịnh vượng. Gia đình là tế bào của xã hội, trong đó hiện diện đầy đủ các mối quan hệ xã hội như: quan hệ kinh tế, quan hệ giáo dục, quan hệ văn hoá và quan hệ tổ chức... Để mỗi quốc gia, dân tộc được hưng thịnh, hùng cường, phụ thuộc nhiều vào sự ấm no, hạnh phúc của mỗi gia đình.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định vai trò, tầm quan trọng của gia đình trong mối quan hệ với xã hội: “Nhiều gia đình cộng lại mới thành xã hội, gia đình tốt thì xã hội mới tốt, xã hội tốt thì gia đình càng tốt. Hạt nhân của xã hội là gia đình”. Quan điểm của Người như nhắc nhở mỗi cá nhân phải biết trân quý những giá trị của gia đình, cùng nhau gìn giữ và xây dựng gia đình hạnh phúc.

Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011) của Đảng Cộng sản Việt Nam đã nhấn mạnh việc xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc,

thật sự là tế bào lành mạnh của xã hội, là môi trường quan trọng, trực tiếp giáo dục nếp sống, hình thành nhân cách... con người và nền văn hóa Việt Nam. Nghị quyết số 33-NQ/TW, ngày 9/6/2014, của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước, đã nhấn mạnh nhiệm vụ xây dựng đồng bộ môi trường văn hóa, chú trọng phát huy vai trò của gia đình, cộng đồng trong việc xây dựng môi trường văn hóa, làm cho văn hóa trở thành nhân tố thúc đẩy con người Việt Nam hoàn thiện nhân cách.

Xác định việc xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh là một trong những nội dung quan trọng, yêu cầu xuyên suốt của sự nghiệp đổi mới, phát triển đất nước, là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, những năm qua, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Lâm Đồng đã ban hành nhiều văn bản lãnh đạo, chỉ đạo việc triển khai xây dựng gia đình trong tình hình mới. Ngày 13/8/2021 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy ban hành Kế hoạch số 19-KH/TU...

XEM TIẾP TRANG 2

Khắc họa một miền xanh thắm

TRANG 4

Fanpage
Báo Lâm Đồng

Website
Báo Điện tử Lâm Đồng

Toàn tỉnh đã được cấp 116 mã số vùng trồng

Lũy kế đến nay, toàn tỉnh đã được cấp 116 mã số vùng trồng với tổng diện tích hơn 5.597 ha. Trong đó, 114 vùng trồng sâu riêng (hơn 5.489 ha); 2 vùng trồng chanh leo (111 ha), chiếm lần lượt 60,2% và 11,7%

trên tổng diện tích trồng thuần kinh doanh.

Bên cạnh đó, toàn tỉnh có 10 cơ sở đóng gói sâu riêng xuất khẩu với tổng diện tích nhà xưởng 13.519 m²; 17 mã số vùng sản xuất sản lượng

đạt trên 7 tấn hạt giống/vụ và 300.000 cây giống, ngọn giống/vụ.

Tính riêng trong 6 tháng đầu năm 2025, toàn tỉnh đã tiếp nhận 10 hồ sơ đề nghị cấp mã số vùng trồng xuất khẩu. Cụ

thể, 1 hồ sơ đề nghị cấp mã số vùng trồng sâu riêng xuất khẩu tại huyện Đam Rông (19,8 ha); 9 hồ sơ đề nghị cấp mã số đóng gói sâu riêng xuất khẩu với tổng diện tích nhà xưởng 22.616 m².

VŨ VĂN

Phát triển 84.230 ha rừng đặc dụng

Mục tiêu đến năm 2030, toàn tỉnh duy trì ổn định và phát triển 84.230 ha rừng đặc dụng, 147.240 ha rừng phòng hộ và 306.270 ha rừng sản xuất. Riêng 84.802 ha rừng tự nhiên nghèo kiệt và rừng trồng phòng hộ đầu

nguồn chất lượng thấp tiếp tục đa dạng cấu trúc và tăng cường phòng, chống thiên tai.

Toàn tỉnh xác định các biện pháp nâng cao chất lượng rừng như: khoanh nuôi xúc tiến tái sinh tự nhiên; trồng bổ sung

nuôi dưỡng rừng, quản lý, bảo vệ, chống chặt phá, phòng cháy và chữa cháy rừng, phát huy chức năng của từng loại rừng.

Đồng thời xây dựng các mô hình thí điểm nâng cao chất lượng rừng bằng nhiều loài cây

bản địa có cấu trúc đa tầng, đa loài, nâng cao khả năng bảo tồn hệ sinh thái và chức năng phòng hộ của rừng trên lập địa khó khăn, vùng đất dốc, vùng khô hạn, qua đó nhân rộng ra trên địa bàn.

MẠC KHẢI

Năng suất của sản xuất hữu cơ còn thấp, chỉ đạt 60%

Mặc dù số lượng tổ chức và cá nhân được chứng nhận sản xuất hữu cơ trên địa bàn tỉnh đã tăng lên 49, với tổng diện tích sản xuất đạt 1.708,18 ha, tăng 1.694,14 ha so với năm 2020,

năng suất của sản xuất hữu cơ vẫn còn nhiều hạn chế, chỉ đạt khoảng 60% so với sản xuất truyền thống.

Thông tin từ Sở Nông nghiệp và Môi trường cho thấy, giá trị

sản phẩm hữu cơ chưa thực sự cạnh tranh, khả năng nhận diện thương hiệu còn yếu và công tác xúc tiến, phát triển thị trường chưa phát huy hiệu quả. Điều này dẫn đến tình trạng nhiều

diện tích sản xuất hữu cơ đã được chứng nhận nhưng không duy trì được, đồng thời chưa thu hút được đông đảo người dân tham gia sản xuất theo tiêu chuẩn hữu cơ.

N.NGHĨA

Cà phê giá tăng nhưng xuất khẩu giảm

Theo Sở Công thương tỉnh Lâm Đồng, thống kê giá trị xuất khẩu lũy kế 6 tháng đầu năm 2025 cả tỉnh ước đạt 598,73 triệu USD, tăng 25,02% so với

cùng kỳ năm trước, đạt 54,43% kế hoạch, đạt kịch bản tăng trưởng phương án 10% của tỉnh. Riêng mặt hàng cà phê nhân, lũy kế 6 tháng ước đạt 30,14

ngàn tấn, giá trị 169,85 triệu USD, giảm 22,16% về lượng nhưng tăng 39,08% về giá trị so với cùng kỳ năm 2024.

Nguyên nhân giá cà phê tăng

cao dẫn đến tâm lý giữ hàng chờ giá cao hơn của nông dân và doanh nghiệp nên sản lượng xuất khẩu cà phê giảm.

CHÍNH THÀNH

Phòng bệnh chủ động bằng biện pháp chăn nuôi an toàn sinh học

Kế hoạch 6 tháng cuối năm 2025, trên địa bàn Bảo Lộc tăng cường phòng, chống dịch bệnh gia súc, gia cầm chủ động, hiệu quả bằng các biện pháp chăn nuôi an toàn sinh học, vệ sinh,

khử trùng tiêu độc và tiêu diệt mầm dịch bệnh lây nhiễm.

Đồng thời, tích cực tuyên truyền, hướng dẫn 100% cơ sở chăn nuôi trang trại quy mô lớn, 90% cơ sở chăn nuôi trang trại quy mô vừa

và 80% cơ sở chăn nuôi trang trại quy mô nhỏ áp dụng các biện pháp an toàn sinh học.

Bên cạnh đó, tổ chức tiêm phòng đàn gia súc, gia cầm theo kế hoạch, đảm bảo đạt tỷ lệ trên

80% tổng đàn diện tiêm. Riêng đối với bệnh viêm da nổi cục trên đàn trâu, bò và bệnh dại đạt tỷ lệ tiêm phòng lần lượt trên 80% và 70% tổng đàn diện tiêm.

V.VĂN

Gia đình hạnh phúc...

TIẾP TRANG 1

... về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác xây dựng gia đình trong tình hình mới đã được các cấp ủy Đảng, các sở, ngành của tỉnh tập trung chỉ đạo quán triệt và tổ chức thực hiện kịp thời, nghiêm túc, đã chủ động xây dựng các văn bản, kế hoạch, chương trình hành động triển khai các nội dung của Chỉ thị số 06-CT/TW ngày 24/6/2021 của Ban Bí thư phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị, địa phương.

Đặc biệt, các địa phương chú trọng nâng cao hiệu quả, chất lượng các mô hình, câu lạc bộ như: “Câu lạc bộ xây dựng gia đình phát triển bền vững”, “Gia đình văn hóa, không sinh con thứ ba”, “Câu lạc bộ thể thao”..., đồng thời, lồng ghép nội dung tuyên truyền, giáo dục đạo đức, lối sống trong gia đình, bạo lực gia đình, bình đẳng giới, kỹ năng xây dựng gia đình hạnh phúc tại các buổi sinh hoạt thôn, khu phố, các xã, phường, thị trấn về kỹ năng làm cha mẹ, cách ứng xử giữa vợ và chồng, giữa bố mẹ với con cái, giữa ông bà và cháu, cách ứng xử trong gia đình, qua đó, tiếp tục tạo được sự chuyển biến trong nhận thức của Nhân dân về xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh để thúc đẩy đất nước phát triển bền vững. Nhiều mô hình

mới, cách làm hay về công tác gia đình và phòng, chống bạo lực gia đình được triển khai và nhân rộng.

Gia đình là tổ ấm, là trường học đầu tiên của mỗi người, gia đình hạnh phúc sẽ là “bức tường lửa” an toàn để bảo vệ, hướng dẫn cá nhân chống lại sự tấn công của tệ nạn xã hội. Từ đó, cá nhân mới có điều kiện tốt để phát triển toàn diện. Nhiều cá nhân tốt tạo nên xã hội lành mạnh, góp sức xây dựng quê hương, đất nước phát triển thịnh vượng. Với ý nghĩa to lớn đó, ngày 4/5/2001, Thủ tướng Chính phủ đã ký ban hành Quyết định số 72/2001/QĐ-TTg lấy ngày 28/6 hàng năm làm Ngày Gia đình Việt Nam nhằm đề cao trách nhiệm lãnh đạo các ngành, các cấp, các đoàn thể và tổ chức xã hội cùng toàn thể các gia đình thường xuyên quan tâm xây dựng gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ và hạnh phúc; đẩy mạnh công tác bảo vệ, chăm sóc giáo dục trẻ em, góp phần vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Đề tôn vinh những giá trị của gia đình Việt, Ngày Gia đình Việt Nam năm 2025 lan tỏa chủ đề “Gia đình hạnh phúc - Quốc gia thịnh vượng” với các thông điệp: Gia đình hạnh phúc là nền tảng của quốc gia hạnh phúc; Đầu tư cho công tác gia đình là đầu tư cho sự phát triển bền

vững; Hệ giá trị gia đình là hạt nhân của hệ giá trị quốc gia; Gia đình là nơi hình thành, nuôi dưỡng, trao truyền các giá trị văn hóa của dân tộc; Xây dựng nhân cách con người Việt Nam bắt đầu từ giáo dục đạo đức, lối sống trong gia đình... Qua đó, nhằm tiếp tục khẳng định vai trò của gia đình và mối quan hệ của gia đình với xã hội và quốc gia.

Hưởng ứng Ngày Gia đình Việt Nam, Ban Chỉ đạo công tác gia đình tỉnh đã chỉ đạo triển khai Tháng hành động quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình năm 2025 và các hoạt động kỷ niệm Ngày Gia đình Việt Nam (28/6) trên địa bàn tỉnh Lâm Đồng với nhiều hoạt động ý nghĩa. Qua đó, từng bước nâng cao nhận thức và hành động của người dân về vai trò của gia đình trong xã hội hiện nay; cách xây dựng gia đình hạnh phúc, phòng, chống bạo lực gia đình.

Gia đình hạnh phúc là nền tảng của một xã hội ổn định, là động lực để xây dựng đất nước phát triển bền vững. Mỗi gia đình cần nhận thức rõ vai trò của mình trong việc xây dựng và bảo vệ hạnh phúc, từ đó góp phần vào sự phát triển của địa phương, đất nước. Một quốc gia thịnh vượng, phát triển bền vững sẽ bắt đầu từ những gia đình ấm no, hạnh phúc.

KIỀU NINH

Hộ nghèo toàn tỉnh giảm 1,32%/năm

Giai đoạn 2021 - 2025, tỷ lệ hộ nghèo toàn tỉnh giảm 4,97%, tương ứng bình quân mỗi năm giảm 1,32%. Riêng hộ đồng bào dân tộc thiểu số giảm 13,49%, tương ứng giảm bình quân mỗi năm 3,5%.

Các dự án giảm nghèo triển khai toàn tỉnh giai đoạn 2021 - 2025 gồm: Hơn 3.600 tỷ đồng vốn tín dụng ưu đãi cho gần 57.000 hộ nghèo, cận nghèo, mới thoát nghèo; đa dạng hóa sinh kế hơn 2.900 hộ; tổ chức 82 lớp đào tạo nghề, hỗ trợ việc làm.

Được biết, toàn tỉnh giải ngân chương trình mục tiêu quốc gia giai đoạn 2021-2025 gần 66 tỷ đồng, đạt hơn 26,8% so kế hoạch. Trong đó giải ngân vốn đầu tư phát triển hơn 11,4 tỷ đồng; vốn sự nghiệp hơn 54,5 tỷ đồng, đạt lần lượt kế hoạch đề ra hơn 92,7% và gần 22,2%.

VĂN VIỆT

Đam Rông xây dựng 521 căn nhà tạm, nhà dột nát

Xác định công tác xóa nhà tạm, nhà dột nát là một trong những nhiệm vụ chính trị quan trọng. Những năm qua, huyện Đam Rông đã huy động mọi nguồn lực, kết hợp với nguồn vận động xã hội hoá để chung tay xóa nhà tạm, nhà dột nát trên địa bàn huyện.

Theo thống kê, chỉ tính riêng từ năm 2024 đến nay, huyện Đam Rông đã triển khai xóa nhà tạm cho 521 hộ nghèo, hộ cận nghèo, đối tượng chính sách, gia đình có hoàn cảnh khó khăn về nhà ở trên địa bàn huyện với tổng kinh phí thực hiện hơn 42 tỷ đồng (trong đó Chương trình Xóa nhà tạm, nhà dột nát năm 2025 là 168 căn). Trong số hộ được hỗ trợ nói trên, xây dựng mới 502 căn, sửa chữa 19 căn. Đến thời điểm này, tổng số nhà đã hoàn thành là 511 căn, đạt tỷ lệ 98,1%. Riêng 10 căn thuộc Chương trình Xóa nhà tạm, nhà dột nát năm 2025, huyện đang chỉ đạo các cơ quan, đơn vị, địa phương đẩy nhanh tiến độ hoàn thành trước ngày 20/6/2025.

N.BRŨM

Nâng cấp tỉnh lộ ĐT722 đoạn qua xã Đa Tông

Nhằm đảm bảo an toàn giao thông, phục vụ nhu cầu sinh hoạt đi lại của người dân, Sở Giao thông Vận tải Lâm Đồng đã phân bổ kinh phí 26 tỷ đồng nâng cấp, sửa chữa cục bộ mặt đường, thảm bê tông nhựa và cải tạo hệ thống thoát nước đường ĐT722 đoạn qua xã

Đa Tông, huyện Đam Rông.

Từ nguồn kinh phí nói trên, Công ty TNHH Khánh Lợi đã triển khai thi công sửa chữa, nâng cấp khoảng 4 km (từ km2 đến km6) trên tuyến đường ĐT722 đoạn qua trung tâm xã Đa Tông, huyện Đam Rông, thuộc công trình giao thông cấp IV, do Sở Giao thông Vận tải Lâm Đồng (nay là Sở Xây dựng) làm chủ đầu tư. Đây là đoạn đường trung tâm xã, tập trung khu dân cư, đường khá hẹp, không có hệ thống thoát nước, nên vào mùa mưa, nước tràn ra đường, ảnh hưởng đến việc sinh hoạt đi lại, đảm bảo an toàn giao thông của người dân.

Được biết, công trình đã khởi công vào tháng 3 và dự kiến đến tháng 9/2025 sẽ hoàn thành đưa vào sử dụng, góp phần phục vụ tốt nhu cầu đi lại, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

NDONG BRŨM

Sẵn sàng để khởi công cao tốc Bảo Lộc - Liên Khương

Sau nhiều năm chờ đợi, Dự án Cao tốc Bảo Lộc - Liên Khương, một công trình hạ tầng giao thông trọng điểm quốc gia và của tỉnh Lâm Đồng, đã được ấn định thời điểm khởi công vào ngày 29/6/2025.

NGUYỄN NGHĨA

Gấp rút hoàn thiện thủ tục cuối cùng

Theo báo cáo từ Sở Xây dựng tỉnh Lâm Đồng, Dự án Cao tốc Bảo Lộc - Liên Khương được thực hiện theo hình thức đối tác công tư (PPP) với tổng mức đầu tư lên đến 17.718 tỷ đồng. Dự án có điểm đầu tại Km126+484,93 thuộc phường Lộc Phát, TP Bảo Lộc, trùng với điểm cuối cao tốc Tân Phú - Bảo Lộc, và điểm cuối tại khoảng Km200+100, giao với cao tốc Liên Khương - Prenn thuộc xã Hiệp Thạnh, huyện Đức Trọng.

Sau rất nhiều nỗ lực, công tác cấm cọc giải phóng mặt bằng cũng đã hoàn thiện. Ngày 22/6, Chủ tịch UBND tỉnh đã phê duyệt kết quả lựa chọn nhà đầu tư và tỉnh hiện đang tiếp tục gấp rút hoàn thiện các thủ tục cuối cùng, bao gồm: Đàm phán, ký kết hợp đồng PPP, thu hồi đất và hoàn tất các thủ tục pháp lý cần thiết khác và ngay sau khi đủ điều kiện sẽ tổ chức khởi công.

Dự án Cao tốc Bảo Lộc - Liên Khương cùng với Dự án Cao tốc Tân Phú - Bảo Lộc được kỳ vọng sẽ tạo ra động lực tăng trưởng mới cho tỉnh Lâm Đồng, vì khi hoàn thành,

Cao tốc Bảo Lộc - Liên Khương sẽ kết nối vào cao tốc Liên Khương - Prenn.

dự án sẽ kết nối TP Bảo Lộc và huyện Đức Trọng với TP Đà Lạt và các vùng kinh tế trọng điểm khác của tỉnh, tạo điều kiện thuận lợi cho việc giao thương, vận chuyển hàng hóa và thu hút đầu tư.

Dự án Cao tốc Bảo Lộc - Liên Khương là sự mong đợi, kỳ vọng rất lớn của người dân Lâm Đồng suốt nhiều năm qua. Bà Nguyễn Ngọc Quỳnh - một người dân ở Đức Trọng, chia sẻ: "Chúng tôi đã chờ đợi dự án này từ rất lâu. Hy vọng cao tốc sẽ được sớm khởi công và khi hoàn thành, việc đi lại, làm ăn buôn bán của người dân chúng tôi thuận tiện hơn, kinh tế địa phương cũng sẽ phát triển hơn, nhất là khi tới đây tỉnh Lâm Đồng được mở rộng không gian thêm rất nhiều

thì việc đầu tư cao tốc cần triển khai nhanh, quyết liệt để tạo điều kiện cho phát triển".

Tiềm năng phát triển du lịch và kinh tế

Tuyến cao tốc này sẽ là đòn bẩy mạnh mẽ cho sự phát triển du lịch của Lâm Đồng. Tuyến cao tốc sẽ giúp rút ngắn thời gian di chuyển giữa các địa danh du lịch nổi tiếng như Đà Lạt, Bảo Lộc, các khu điểm du lịch nổi tiếng khác trong tỉnh và kết nối tốt hơn với các khu công nghiệp (KCN) như KCN Phú Hội, KCN Lộc Sơn... Điều này tạo điều kiện thuận lợi cho du khách và các nhà đầu tư đến tham quan, nghỉ dưỡng, khám phá vẻ đẹp thiên nhiên

và văn hóa cũng như tìm hiểu về đầu tư...

Ngoài ra, tuyến cao tốc còn tạo ra nhiều việc làm mới cho người dân địa phương, từ các hoạt động xây dựng, vận hành, đến các dịch vụ du lịch, thương mại. Điều này giúp cải thiện đời sống, nâng cao thu nhập, và tạo ra một môi trường kinh tế sôi động, năng động hơn cho cả vùng.

Trong quá trình triển khai dự án, tỉnh Lâm Đồng cũng đang nỗ lực tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc, đặc biệt là trong công tác giải phóng mặt bằng và tái định cư. UBND tỉnh đã chỉ đạo các sở, ban, ngành liên quan phối hợp chặt chẽ với các địa phương để đẩy nhanh tiến độ giải phóng mặt bằng, đảm bảo quyền lợi cho người dân bị ảnh hưởng. Tỉnh cũng đã và đang triển khai đầu tư các khu tái định cư cho người dân bị ảnh hưởng bởi dự án. Điểm đáng mừng nữa là hầu hết người dân có đất trong phạm vi dự án đều bày tỏ sự đồng thuận với chủ trương đầu tư xây dựng tuyến cao tốc và đề nghị sớm khởi công, bồi thường, giải phóng mặt bằng.

Ngoài ra, tỉnh cũng đang phối hợp với các bộ, ngành Trung ương để sớm bố trí vốn ngân sách Trung ương cho dự án, đảm bảo nguồn lực để triển khai dự án đúng tiến độ.

Với sự quyết tâm của lãnh đạo tỉnh, sự ủng hộ của người dân và sự nỗ lực của các nhà đầu tư, Dự án Cao tốc Bảo Lộc - Liên Khương hứa hẹn sẽ sớm trở thành hiện thực, góp phần thay đổi diện mạo của tỉnh Lâm Đồng và mang lại cuộc sống tốt đẹp hơn cho người dân.

Văn hóa và du lịch - động lực thúc đẩy phát triển kinh tế

Lâm Đồng không chỉ nổi tiếng bởi thiên nhiên hùng vĩ, khí hậu ôn hòa mà còn là vùng đất có bề dày văn hóa phong phú và đặc sắc. Từ vốn liếng quý giá được thiên nhiên ban tặng đến kho báu văn hóa đang sở hữu ấy tạo nên nền tảng quan trọng để phát triển du lịch và trở thành ngành kinh tế động lực trong phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

XUÂN TRUNG

Từ tài nguyên thiên nhiên

Nói đến Lâm Đồng, ai cũng nghĩ đến vùng đất có nhiều cảnh quan ngoạn mục, độc đáo, khác biệt. Đã thế, lại được sắp đặt bởi không gian vị trí địa lý nhiều lợi thế với sự ưu đãi của khí hậu ôn hòa. Chính yếu tố đó đã tạo nên ưu thế nổi trội về phát triển du lịch và hình thành các sản phẩm du lịch đa dạng từ văn cảnh, nghỉ dưỡng, tìm hiểu văn hóa đến du lịch khám phá, du lịch mạo hiểm...

Với tỷ lệ che phủ rừng chiếm 53% diện tích tự nhiên, Lâm Đồng còn đang sở hữu Khu dự trữ sinh quyển thế giới Lang Biang, Vườn Quốc gia Bidoup - Núi Bà và Vườn quốc gia Cát Tiên tạo nên sự đa dạng sinh học cao và đặc trưng trên vùng đất bình sơn nguyên Nam Tây Nguyên này. Dựa trên yếu tố tự nhiên ấy, đến nay, Lâm Đồng đã và đang xây dựng hai khu du lịch được công nhận khu du lịch cấp quốc gia; 13 cảnh quan đẹp được công nhận là danh lam thắng cảnh cấp quốc gia, 5 danh lam thắng cảnh cấp tỉnh là những điểm đến yêu thích của du khách. Cùng với hệ thống hồ, thác, sông

suối trải từ cao nguyên Lâm Viên xuôi xuống cao nguyên Di Linh còn là những vùng sản xuất nông nghiệp cao tạo ra các sản vật nông sản đa dạng, đặc trưng, riêng có trong cả nước - một trong các lợi thế để hình thành sản phẩm mới - du lịch canh nông.

Đến “sức mạnh mềm” văn hóa

Nhìn lại một thập kỷ qua, việc “xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước” sẽ cho ta thấy “bức tranh toàn cảnh văn hóa Lâm Đồng” cho đến thời điểm này. Bức tranh đó được đánh giá qua quá trình thực hiện những nhiệm vụ bao hàm: Xây dựng con người mới, môi trường văn hóa lành mạnh; văn hóa trong chính trị, kinh tế đi đôi với việc nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động văn hóa, phát triển công nghiệp văn hóa và hội nhập quốc tế về văn hóa của Lâm Đồng những năm qua và những năm tiếp theo.

Sự phát triển toàn diện các giá trị và sức mạnh văn hóa, con người phù hợp xu thế công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế luôn được Tỉnh ủy, UBND tỉnh chỉ đạo,

Hồ Xuân Hương - danh lam thắng cảnh cấp quốc gia.

định hướng trong suốt quá trình phát triển. Theo đó, quan tâm xây dựng các chuẩn mực văn hóa con người Lâm Đồng đảm bảo hướng đến những giá trị chân, thiện, mỹ và ở hầu hết mọi mặt hoạt động văn hóa, giáo dục trở thành nhân tố bồi đắp giá trị cốt lõi này. Đồng thời, để tạo lập môi trường văn hóa lành mạnh, Lâm Đồng đã đẩy mạnh triển khai thực hiện các nội dung xây dựng đời sống văn hoá ở cơ sở, trọng tâm là xây dựng gia đình, cộng đồng dân cư văn hoá; xây dựng nếp sống động của các thiết chế văn hoá; tổ chức các phong trào văn hoá, văn nghệ nhằm nâng cao đời sống văn hóa tinh thần cho Nhân dân. Số liệu thống kê cho thấy, từ năm 2011 - 2024, Lâm Đồng đã bố trí ngân sách đầu tư 13.865 tỷ đồng xây dựng các thiết chế văn hóa.

Mặt khác, Lâm Đồng triển khai thực hiện tốt chương trình mục tiêu phát triển văn hóa, tổ chức

phục dựng một số lễ hội truyền thống nhằm phát huy các giá trị văn hóa tốt đẹp mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc. Nhiều hoạt động văn hoá truyền thống được tổ chức rộng khắp góp phần khôi phục, bảo tồn và duy trì các trò chơi dân gian truyền thống của các dân tộc.

Hiện toàn tỉnh có 84 lễ hội truyền thống của đồng bào các dân tộc thiểu số, trong đó 55 lễ hội đang được duy trì thường xuyên; đồng thời tiến hành phục dựng các lễ hội gồm: Lễ hội Pothhi, lễ hội Nhô Wèr, lễ Bok Chu-bur, các nghi thức cúng lúa rẫy, đưa lúa về kho, lễ sạ lúa, lễ bắt chông và hình thành các câu lạc bộ đàn hát dân ca của người dân tộc thiểu số. Bên cạnh đó, Lâm Đồng hiện có 92 câu lạc bộ công chiêng với hơn 2.000 thành viên tham gia sinh hoạt, vừa góp phần bảo tồn di sản văn hóa thế giới, vừa là sản phẩm du lịch độc đáo thu hút du khách.

Lâm Đồng luôn chú trọng bảo tồn,

giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc bản địa; đầu tư, tôn tạo nhiều di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh, phục dựng một số lễ hội truyền thống đặc sắc, nhất là tiếp tục phát huy các di sản được UNESCO công nhận như Không gian văn hóa Cồng chiêng Tây Nguyên, tổ chức hiệu quả nhiều chuỗi sự kiện văn hoá, du lịch với quy mô cấp tỉnh, cấp quốc gia và khu vực đơn cử như Festival Hoa Đà Lạt.

Ngoài ra, Lâm Đồng còn quan tâm xây dựng, phát triển công nghiệp văn hóa, đầu tư phát triển những sản phẩm văn hóa phục vụ du lịch; từng bước phát triển các ngành như: Nghệ thuật biểu diễn, điện ảnh, thời trang, âm nhạc... gắn với việc quảng bá hình ảnh con người Lâm Đồng, góp phần bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc Việt Nam. Đáng chú ý, chủ động xây dựng và triển khai chương trình hội nhập quốc tế, tăng cường thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài vào các lĩnh vực có lợi thế của tỉnh. Các hoạt động giao lưu văn hóa ngày càng hiệu quả góp phần nâng tầm vị thế, hình ảnh con người Đà Lạt - Lâm Đồng trên thế giới và khu vực. Đến nay, Lâm Đồng đã thiết lập quan hệ hợp tác hữu nghị với 6 địa phương nước ngoài bao gồm: Tỉnh Champasak và tỉnh Bolykhamxay (Lào), tỉnh Đông Flanders (Bỉ), vùng Occitanie (Pháp), TP Guri (tỉnh Gyeonggi, Hàn Quốc), TP Chuncheon (tỉnh Gangwon, Hàn Quốc) thiết lập quan hệ hợp tác hữu nghị với Lâm Đồng...

XEM TIẾP TRANG 11

Khắc họa một miền xanh thắm

Truyện ngắn: **VÕ TRẦN PHÚ**

Họa sĩ Nguyễn Bảo Châu (giữa) cùng văn nghệ sĩ Đà Lạt tại triển lãm.

Tác phẩm Đà Lạt - Lang Biang.

Những ngày tháng 6 này, tại khu biệt thự cổ Cadasa Resort, đường Trần Hưng Đạo - Đà Lạt, họa sĩ Nguyễn Bảo Châu tổ chức triển lãm tranh với chủ đề: “Đà Lạt - Ban Mê, hai nửa cao nguyên” nhân kỷ niệm 132 năm bác sĩ Alexandre Yersin phát hiện ra cao nguyên Lang Biang (21/6/1893 - 21/6/2025), đánh dấu sự hình thành của Đà Lạt - thành phố hoa xinh đẹp hôm nay.

QUYỀNH UYỂN

Triển lãm giới thiệu đến công chúng 35 bức tranh vẽ bằng chất liệu sơn dầu và bột màu, được lựa chọn trong hàng trăm tác phẩm của họa sĩ Nguyễn Bảo Châu sáng tác tại hai vùng đất Đà Lạt và Buôn Ma Thuột; trong đó, có 25 tác phẩm được sáng tác tại Đà Lạt.

Họa sĩ Nguyễn Bảo Châu (1944) sinh ra ở miền quê Bắc Ninh - Kinh Bắc, thưở nhỏ ông đã bộc lộ năng khiếu và có niềm đam mê hội họa. Sau khi ra trường, năm 1969, ông về công tác tại Ty Văn hóa Ninh Bình; 1974 chuyển về Sở Văn hóa - Thông tin Hà Bắc; 1983, ông chuyển công tác vào Tây Nguyên, giảng dạy tại Trường Văn hóa Nghệ thuật Đắk Lắk; năm 1992, ông đến Đà Lạt, giảng dạy tại Nhà Thiếu nhi Lâm Đồng, luyện thi đại học ngành mỹ thuật, kiến trúc, mỹ thuật công nghiệp tại nhà.

Trên hành trình ấy, sáng tác tranh luôn là niềm đam mê của ông. Đặc biệt, trong khoảng thời gian hơn 40 năm sinh sống và làm việc tại Buôn Ma Thuột (tỉnh Đắk Lắk) và Đà Lạt (tỉnh Lâm Đồng), tình yêu đất, yêu người thôi thúc ông cảm nhận sáng tác hàng trăm bức họa về hai vùng đất này. “Hai nửa cao nguyên” đã trở thành nguồn cảm hứng sáng tạo không bao giờ vơi cạn trong ông. Tác phẩm của ông phần nhiều là tranh phong cảnh, diễn tả cảnh sắc thiên nhiên, kiến trúc, con người. Trong phong cảnh bao la rộng lớn ấy, trong không gian vô tận kia, con người luôn mong manh, nhỏ bé. Có khi chỉ là những nét chấm phá: đồng bào các dân tộc Tây Nguyên sản xuất thực hiện định canh định cư, có khi là những người tản bộ quanh hồ Xuân Hương, đi dạo trên cỏ xanh mênh mông, có khi là con người bên dòng suối cuộn chảy với thác, ghềnh...

Tác phẩm của họa sĩ Nguyễn Bảo Châu khắc họa một miền xanh

Công chúng tham quan triển lãm.

Tác phẩm Bác sĩ A.Yersin phát hiện ra cao nguyên Lang Biang.

thắm, của trời, của nước, của núi đồi, rừng cây. Màu xanh khôn cùng của miền cao nguyên ăn vào tiềm thức, đi vào tranh ông như một gam màu chủ đạo, bắt đi bất dịch. Xem tranh ông, câu hát “Trời Tây Nguyên xanh, hồ xanh, nước xanh, Trường Sơn xa xanh, ngút ngàn cây xanh...” như đồng vọng cùng từng đường nét. Trên nền màu xanh thắm ấy, luôn thấp thoáng hình ảnh những ngôi biệt thự, những công

trình kiến trúc như: Tháp chuông Trường Cao đẳng Đà Lạt, Ga Đà Lạt ngày ấy và con tàu huyền thoại, Nhà thờ Chánh tòa Đà Lạt, Dinh tỉnh trưởng, Phế tích... như tô điểm cho không gian xanh. Nhiều tác phẩm mang đến sự thư thái, thông dong, trầm lắng cho người thưởng lãm bởi cảnh sắc có sức gọi lớn: Buổi sớm bên hồ Xuân Hương, Trong sân vườn biệt thự, Đà Lạt Lang Biang, Thành phố sương mù,

Biệt thự cổ đường Huỳnh Thúc Kháng - Đà Lạt, Con mưa chiều Đà Lạt, Hoàng hôn Đà Lạt Cadasa Resort, Buổi sớm yên ả...

Đáng chú ý nhất là hai tác phẩm “Yersin thám hiểm Tây Nguyên” và “Yersin tìm ra cao nguyên Lang Biang”, họa sĩ Nguyễn Bảo Châu cho biết ông phải đọc, dày công tìm hiểu, nghiên cứu tài liệu, sống lại và hòa mình vào bối cảnh, không gian để thấu cảm, sáng tác. Ở đó ông vẽ đoàn người ngựa do bác sĩ A.Yersin dẫn đầu và những người tùy tùng đặt những bước chân đầu tiên lên cao nguyên xanh thắm, giữa mênh mông cỏ cây, điệp trùng núi đồi. Bên cạnh đó, hình ảnh Đắk Lắk cùng tình yêu với nơi đây cũng được ông gửi vào từng nét cọ qua tác phẩm: Cây Konia, Trở về chốn xưa, Ngã 6 Ban Mê, Rừng cao su Đắk Lắk...

Dù chưa một lần tổ chức triển lãm cho riêng mình, nhưng họa sĩ Nguyễn Bảo Châu được công chúng yêu hội họa biết đến bởi từng có nhiều tác phẩm đoạt giải các cuộc thi mỹ thuật, từng được chọn triển lãm mỹ thuật toàn quốc và nhiều cuộc triển lãm tranh khu vực. Dành nhiều tâm huyết cho sự nghiệp trồng người, họa sĩ Nguyễn Bảo Châu còn ghi dấu ấn vì đã đào tạo được nhiều thế hệ học trò thành đạt. Đến nay, có những học trò của ông được lưu lại giảng dạy tại Trường Đại học Mỹ thuật TP Hồ Chí Minh hoặc du học các nước, nhiều người đã trở thành những kiến trúc sư, nhà thiết kế giỏi.

81 tuổi đời, lần đầu tiên triển lãm cá nhân, ông muốn thể hiện tình cảm yêu mến của mình tới 2 miền cao nguyên từng gắn bó, đặc biệt là với thành phố hoa Đà Lạt. Qua đó, mong muốn gửi gắm thông điệp đến tất cả mọi người: “Chúng ta hãy trân trọng, yêu quý thiên nhiên”. Triển lãm diễn ra đến cuối tháng 8/2025.

Vượt qua sông Đạ Quýt, trên đất Phước Long, đi hết một ngày đường đến tối mịt, cả đoàn mới dừng lại bên bờ sông Đồng Nai. Đoạn đường khá dài, lại phải lên dốc, nên mọi người mệt lử. Nguyên nhanh chóng làm xong chỗ ngủ, anh vội tranh thủ quơ mấy nhánh tre khô nhóm lửa nấu cơm. Ánh lửa bập bùng trong đêm hòa lẫn trong tiếng nổ tí tách của tre rừng thật vui tai. Đêm đầu tiên trong đời anh đặt chân lên vùng đất Nam Tây Nguyên.

Tờ mờ sáng hôm sau, khu rừng già ven sông còn vương lại những mảng sương mai. Cả đoàn đã thức giấc. Lệnh của trưởng đoàn:

- Khẩn trương, chuẩn bị vượt sông. Lợi dụng sương mù chưa tan để tránh máy bay trinh sát của địch.

Nguyên vội vàng cho vào balô võng, tăng, máy ảnh, máy quay phim buộc chặt trong túi nylon, bên ngoài còn túm gọn tấm nylon che mưa, bỏ tròn làm phao để vượt sông. Nước sông lạnh, nhưng không chảy xiết nên cả đoàn vượt sông an toàn.

Nguyên quê ở huyện Củ Chi - Sài Gòn, sau khi học xong lớp phóng viên quay phim chiến trường, anh được tổ chức phân công về Khu 6. Trong những năm đầu của thập kỷ 60, chiến trường chưa mở ra những chiến dịch lớn. Ta bí mật gây dựng lại cơ sở bên trong các ấp chiến lược, củng cố xây dựng lại vùng ven đô, móc nối đường dây giao liên bị đứt sau luật 10/59 của anh em chính quyền họ Ngô. Truy bắt, giam cầm, tra tấn những “phản tử tiếp tay cho Việt Cộng” nhằm mục đích khủng bố tinh thần, đồng thời đẩy các lực lượng vũ trang tuyên truyền của ta ra xa các cơ sở.

Những ngày đầu về nhận công tác ở Ban Tuyên huấn, anh còn ngỡ ngàng, lạ lẫm với công việc, nơi đây thiếu thốn mọi phương tiện. Việc chính là đi phát rẫy trồng mì để có nguồn lương thực nuôi bộ đội từ A chi viện. Công việc thật nhàm chán, luôn luôn giằng xé nội tâm.

THEO DÒNG SỰ KIỆN

Mùa hè từ lâu đã được xem là khoảng thời gian để trẻ nghỉ ngơi, vui chơi và khám phá thế giới xung quanh, nhưng cũng tiềm ẩn nhiều nguy cơ đối với trẻ nhỏ. Bốn bộ sách kỹ năng sống của Đinh Tị Books cho trẻ nhỏ dịp hè sẽ giúp các em những kỹ năng tự bảo vệ bản thân, để có một mùa hè thật vui và ý nghĩa.

“30 ngày cùng em học hiểu về phòng cháy, chữa cháy”

Cuốn sách cung cấp những kiến thức cơ bản nhưng cần thiết về cách phòng cháy và thoát hiểm an toàn. Thông qua hình thức

Đội hát bóng

Có lúc anh tự nghĩ: “Phải chăng đây là cuộc cách mạng trong đời”. Anh Nam Long, cán bộ phụ trách tiểu ban tuyên truyền, hằng ngày sống bên Nguyên hiểu được tâm trạng của cậu phóng viên trẻ mới ra trường qua từng hơi thở dài, qua từng cử chỉ trong công việc.

- Minh muốn bàn công việc này với cậu...

- Công việc gì, có quan trọng không anh?

- Trước mắt, mình sẽ đề xuất xin ý kiến chỉ đạo của anh Năm (Anh Năm lớn là Trưởng Ban Tuyên huấn) để cậu làm phim đèn chiếu. Trước mắt, phục vụ bà con dân tộc ở vùng căn cứ Cát Tiên và sau đó ở các buôn, sóc đồng bào vùng Đa Tềh, Bù Gia Mập, Bù Đăng, Bù Đốp, Buôn Go, Bom Bo... Ngừng một lát, anh móc trong túi ra gói thuốc rê, hai tay vắn thuốc se tròn, anh nói tiếp:

- Cậu chuẩn bị, cùng tôi đi xuống các buôn đồng bào quanh căn cứ để thâm nhập thực tế, viết kịch bản và bắt tay vào làm phim.

Nguyên mừng rơn, tâm trạng của anh lúc này vui không sao tả nổi, tay chân cứ lỏng ngóng không biết phải làm gì. Mừng thì mừng, nhưng bụng vẫn lo. Anh nghĩ thầm: “Phim đèn chiếu mình chưa làm bao giờ, liệu có làm được không”.

Máy đèn chiếu phải gửi nhà cơ sở ở Mađagui mua đem vào. Máy chiếu từng miếng phim lẻ (slight) không phải thành cuộn như máy chiếu do Hà Nội sản xuất. Nên mỗi lần chiếu đèn cảnh nào thuyết minh cảnh ấy.

Điều Xuyên, cô gái có dáng người cao khõe, giọng hát rất trầm, âm nên được đội văn công chọn. Gọi là đội văn công nhưng thực chất chỉ có vài người, nhạc cụ là đàn ghi-ta và măng-đô-lin. Với giọng đọc truyền cảm, Điều Xuyên thường ra giới thiệu bài hát trước khi mở đầu tiết mục. Anh Nam Long cho gọi Điều Xuyên vào bảo:

- Cháu lên gặp anh Nguyên để anh dạy cách đọc lời bình của phim.

- Lời bình là sao hả chú?

Minh họa: Phan Nhân

- Cháu cứ tiếp cận rồi sẽ rõ.

Những buổi ban đầu, Nguyên và Điều Xuyên gặp nhau còn bỡ ngỡ, dần dần qua công việc họ càng thân thương hơn. Nguyên không ngờ cô bé người dân tộc S'tiêng, không những thông minh, xinh đẹp mà còn biết đề ý và làm theo những lời dặn dò của anh. Về sau, cô còn sáng tạo câu chữ nhấn nhá, luyến láy, thể hiện tình cảm trong lời thuyết minh. Ngoài ra, cô còn biết cả tiếng dân tộc Châu Mạ ở vùng Nam Cát Tiên. Đây là lợi khí cho những lần đi phục vụ ở các xã Bắc sông Đồng Nai.

Cái khó ở chiến trường, là làm sao có phim dương bản (Poshitip) để làm phim đèn chiếu. Sau bao đêm trăn trở suy tư, thậm chí những lúc đi làm rầy, anh cũng suy nghĩ cách nào để làm phim.

- Ah! Ra rồi - Anh hét giữa rầy làm sừng sốt mọi người trong cơ quan.

- Ra cái gì? - một đồng đội hỏi.

- Mình có cách làm phim đèn chiếu rồi.

Mọi người cười ồ lên, rõ là đồ dở hơi - tưởng gì ghê gớm lắm.

Cách duy nhất ấy là mua phim đảo dương (Inversip), chụp và tráng ra hình chiếu luôn, không thông qua phần âm bản (Nêgatip). Điều hạn chế là mỗi phim chỉ đọc một bản.

Trong cuộc họp, dưới sự chủ trì của chú Năm lớn - Trưởng Ban Tuyên huấn khu, anh Nam Long trình bày:

- Kính thưa anh Năm, thưa các đồng chí, mục đích sắp nhập đội

chiếu bóng, đội văn công và phim đèn chiếu thành một đội tuyên truyền để đi phục vụ bộ đội và bà con dân tộc ở vùng căn cứ là một hình thức thể hiện mới. Tổng hợp cùng lúc ba bộ môn ca nhạc, chiếu phim, đèn chiếu tuyên truyền trong một trận chiến tư tưởng. Tạo nên sức mạnh tác động tích cực đến với người xem. Vì vậy, cứ mỗi lần đi phục vụ bà con người dân tộc thường gọi là “đội hát bóng”.

Lần từng bước qua suối, Nguyên nắm chặt tay Điều Xuyên, bàn tay nhỏ nhắn thon thả, vương vẩn một vài vết chai sạn, anh thấy chạnh lòng thương cho những người con gái hy sinh độ tuổi thanh xuân để đi làm cách mạng. Anh miên man nghĩ: “Nếu Điều Xuyên ở thành phố, ăn diện vào một tý thì có kém ai đâu”.

- Gần đến buôn rồi anh ơi! - tiếng Điều Xuyên.

Phía xa bên kia cánh đồng cỏ, buôn Brun ẩn mình trong khu rừng già. Chuyển đi này, anh cùng Điều Xuyên về buôn để thâm nhập thực tế viết kịch bản đầu tiên cho phim đèn chiếu. Dưới cái nóng oi nồng gay gắt, những giọt mồ hôi thấm đẫm trên lưng áo rách của những cô gái Châu Mạ, nhưng nụ cười vẫn nở trên môi. Họ đang tuốt lúa, hai tay thoăn thoắt liên hồi, miệng nói cười vui vẻ. Nguyên cùng Điều Xuyên quan sát cảnh lao động trên nương, từ đó, anh hình thành đường dây kịch bản phim đèn chiếu “Mùa vàng trên rẫy”.

Sau này, khi làm xong mạng về buôn phục vụ, mấy cô gái thấy mình trên màn ảnh mắc cỡ quá chừng. Họ xí lô xí la, trong khi những bạn nam thanh niên thì la ó vang trời. Hình ảnh kèm theo lời thuyết minh tiếng dân tộc, bà con dễ hiểu, thấm vào lòng người như một cơn gió mát thổi vào buổi trưa hè. Người già phấn khởi lắm, họ càng thêm tin yêu cách mạng.

Nắng chiều rơi xuống dòng sông lấp lánh những ánh vàng, một buổi chiều tà tĩnh mịch bỗng vang lên,

tiếng động cơ của chiếc máy bay trinh sát L19 rà sát mặt sông. Chúng phát hiện thấy một chiếc thuyền độc mộc đang tấp vào bờ trốn chạy. Tiếng gọi từ trong buồng lái:

- Đại Bàng nghe rõ trả lời. Chim cú cần chi viện gấp hai chim sắt ở tọa độ X.

Sau đó là tiếng rít của đạn rocket âm thanh nghe chắc nịch “ầm” một làn khói trắng bốc lên, chiếc thuyền độc mộc vỡ thàn từng mảnh. Hai chiếc máy bay khu trục lao xuống ném bom liên hồi vào khu rừng già bên sông, nơi ấy là một buôn đồng bào đang sinh sống. Những cột khói bốc cao, những tiếng rít, tiếng nổ long trời lở đất xé tan không gian tĩnh mịch. Tiếp sau là những tiếng chó sủa, tiếng gà kêu và tiếng người la ó gọi nhau chạy tan tác trong rừng già. Nguyên và đội công tác nép mình bên gốc cây to, người anh nắm đề lên người Điều Xuyên. Một sự tỉnh cò, không có ý gì khác, một quả bom nổ gần rung chuyển cả khu rừng già, lá cây đổ xào xạc, hai người ôm nhau thật chặt. Hàng nút bóp trên áo của cô bung ra, trước mắt anh một bộ ngực nảy nở căng tròn của người con gái mới lớn. Sự việc diễn tiến quá nhanh giữa sự sống và cái chết, hai người không nghĩ gì khác hơn ngoài bản năng sinh tồn là dựa vào nhau. Hết đợt bom, mặt Điều Xuyên đỏ bừng, cô gượng gạo, bẽn lẽn đứng lên quay người cài lại hàng nút áo.

- Anh có sao không? Cái xe bay nó làm dữ quá.

- May quá, Nguyên trả lời. Nó không nhìn thấy anh em mình.

Cả đoàn không ai bị thương, duy chỉ có tư trang bị vài mảnh bom xuyên vào balô. Một sự phản xạ nghề nghiệp, Nguyên vội vàng lấy máy ảnh chụp lại những cảnh đang diễn ra trước mắt. Một khu rừng già bị cháy sém, những gốc cây to bị bật tung, cảnh gia súc chết cháy đen thui và cảnh người dân bồng bế nhau chạy sâu vào rừng già, trên lưng còn mang những chiếc gùi rách, vai vác xà gạc...

XEM TIẾP TRANG 11

Top 4 bộ sách kỹ năng sống trẻ em nên đọc trong mùa hè này

truyện tranh minh họa sinh động, mỗi ngày trẻ sẽ tiếp cận một nội dung nhỏ dễ nhớ, dễ hiểu, từ nhận biết thiết bị báo cháy đến xử lý khi gặp khói hoặc lửa.

Cuốn sách được biên soạn công phu với sự cố vấn chuyên môn của PGS.TS Đào Hữu Dân - Nguyên Trưởng bộ môn Pháp luật, Nghiệp vụ Công an, Trường Đại học Phòng cháy, Chữa cháy.

“30 ngày cùng em học hiểu về phòng, chống đuối nước”

Đây là cuốn sách đặc biệt phù hợp cho mùa hè - khi trẻ thường xuyên tham gia các hoạt động dưới nước. Sách hướng dẫn các kỹ năng nhận biết vùng nước nguy hiểm, kỹ năng bơi an toàn và cách xử lý tình huống khi bản thân hoặc người khác gặp nạn dưới nước.

Sách có sự cố vấn chuyên môn bởi cựu vận động viên bơi lội Nguyễn Thị Anh Viên nên các thông tin, kiến thức trong sách được bảo đảm tính chuyên môn cao.

“100++ kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ”

Bộ sách 100++ kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ ra đời với các kiến thức đã được hệ thống hóa một cách phù hợp với đặc điểm tư duy của trẻ, giúp trẻ nâng cao khả năng cảnh giác, biết phân biệt tốt xấu ngay từ trong tiềm thức, đồng thời có khả năng ứng phó mọi tình huống có thể xảy ra.

Bộ sách gồm 2 chủ đề, giúp trẻ có kiến thức, kỹ năng “Ứng phó với nguy hiểm” và “Ứng phó với thiên tai”.

Nội dung được viết dưới dạng truyện

tranh với những nhân vật ngộ nghĩnh, hình minh họa sinh động khiến trẻ hứng thú tìm hiểu, dễ dàng ghi nhớ và thực hành.

“Kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ”

Trang bị kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ từ 3-6 tuổi là điều vô cùng cần thiết để giúp trẻ nhận biết nguy hiểm và ứng phó kịp thời với các tình huống bất ngờ.

Theo các chuyên gia giáo dục, giáo dục kỹ năng sống cần bắt đầu sớm và lặp lại thường xuyên, thông qua nhiều hình thức học tập đa dạng. Việc sử dụng sách tranh - sách hoạt động là phương pháp hiệu quả giúp trẻ tiếp nhận thông tin một cách tự nhiên, vừa học vừa chơi mà vẫn hình thành tư duy phản xạ với các tình huống trong đời sống.

Bộ sách “100++ kỹ năng tự bảo vệ bản thân cho trẻ”.

Top 4 bộ sách trên không chỉ là những món quà ý nghĩa cho trẻ trong mùa hè, mà còn là người bạn đồng hành trên hành

trình trưởng thành - giúp trẻ tự tin, bản lĩnh và sống an toàn hơn mỗi ngày.

TS (theo Báo Nhân dân)

Nhà văn Phạm Công Luận: Từ "Xóm thiên đường" đến "Trang trại cuối rừng"

Sau nhiều năm định danh với dòng sách kể chuyện Sài Gòn xưa mà chưa cũ, nhà văn Phạm Công Luận bất ngờ trở lại với văn học thiếu nhi bằng "Xóm thiên đường" và "Trang trại cuối rừng" - hai tập truyện mở ra cánh cửa mời người đọc bước vào thế giới tuổi thơ ngộ nghĩnh, sống động và giàu tình yêu thương.

KHOI NGUYỄN THẢO

Gặp thiên đường giữa đời thực tuổi thơ

Hai câu chuyện được đặt trong hai không gian tưởng chừng như đối lập. "Xóm thiên đường" là câu chuyện về một xóm nhỏ len giữa phố thị sầm uất. Bên cạnh đại lộ thênh thang, đường phố tấp nập người xe quán xá, một hình ảnh khác của Sài Gòn hiện lên sống động qua những con hẻm. Khu xóm nhỏ có cái tên "xóm Chùa" mà không có ngôi chùa nào, chất chứa bao niềm vui nỗi buồn cùng lẽ vô thường của đời sống, vừa mang đặc trưng của phố thị huyền ảo, lại đan xen những khoảng trầm lắng vô cùng. Ở đây có ngôi nhà lâu đời của gia đình cố cựu, lại có những người từ tỉnh xa tới kiếm kế sinh nhai, cùng với các em nhỏ vui tươi háo hức trước cuộc sống rộng mở... Tất cả cùng chung sống, sẻ chia, tạo nên bao câu chuyện dễ thương và tình nghĩa đến lạ kì. "Xóm thiên đường" không phải là câu chuyện thần tiên trong cổ tích, mà là một thiên đường rất thật nằm giữa lòng thành phố. Chất thần tiên bắt đầu từ giàn bông giấy hồng và cây bồ cạp vàng, rồi đến những nhân vật bình dị hiện lên sống động qua đôi mắt một cậu bé. Một Sài Gòn thật Sài Gòn, từng chi tiết đời thường đặc trưng len lỏi qua mỗi trang sách: Đó là tiếng rao sớm, mái hiên nhỏ, cách cư xử hào sảng và cả sự xô bồ vừa đủ để làm bật lên cái duyên ngầm. Văn hoá Sài Gòn không chỉ hiện diện ở di tích, mà còn ở giọng nói, ánh mắt, là

tâm lòng tử tế, chân phượng - và cả những chuyện lắt léo, tiếng cười rất đời. Tất cả những điều này góp phần tạo nên một "thiên đường" trong đời thực mà ai cũng yêu thương và nhớ về.

"Trang trại cuối rừng" lại là một không gian hoàn toàn khác lạ. Ở một trang trại rộng lớn, ở đó hai cậu nhóc thành thị từng bước trực tiếp trải nghiệm cuộc sống và thiên nhiên: Từ quan sát cây cỏ muông thú đến chuyến thám hiểm vào tận rừng nguyên sinh, từ những người bạn vô tư đáng mến ở trang trại đến những người lớn mang theo kí ức thăng trầm. Hai anh em trai đã có kì nghỉ dài tại vùng bán sơn địa, nơi có nhà sàn, vườn cây, có những người bạn mới, và những bài học không có trong sách vở. Không chỉ là câu chuyện sống động về trẻ thơ và thiên nhiên, Trang trại cuối rừng còn là bản nhạc du dương về dòng chảy thời gian. Qua từng trang sách, bạn sẽ nhận ra, trên mảnh đất trải qua bao cuộc đổi thay, luôn còn đó sức sống mãnh liệt của thiên nhiên cùng sự bao dung của trái tim con người.

Khác biệt về không gian, nhưng cả hai tác phẩm lại gặp nhau ở những trải nghiệm thú vị của tuổi thơ không thể nào quên. "Xóm thiên đường" và "Trang trại cuối rừng" được nhà văn chăm chút để tạo nên những bức tranh thiên nhiên có hoa, có nắng, có bóng râm dịu dàng và rất nhiều khung cảnh để người đọc mím cười xúc động. Từng câu chuyện nối vào thành một bộ phim sống động, triu mến, đánh thức những ký ức tươi đẹp trong trái tim mọi độ tuổi.

Những trang văn mở ra những mảnh đời

Với "Xóm thiên đường" và "Trang trại cuối rừng", nhà văn Phạm Công Luận thể hiện khả năng viết đặc sắc, đó là sự tổng hòa giữa lối viết ký - hồi ký và văn chương sáng tác. Bằng lối kể chuyện theo dòng hồi ức, tái hiện quá khứ bằng cái nhìn của người từng trải, từng sống và chứng kiến nhiều biến chuyển xã hội, hai tác phẩm không chạy theo cao trào kịch tính mà lặng lẽ mở ra những

mảnh đời, những mảnh ký ức, như đang trò chuyện thân mật với người đọc. Ẩn sau câu chữ là một trái tim ấm áp, luôn hướng về những điều tử tế, về vẻ đẹp lặng thầm của con người. Tình cảm của nhà văn với nhân vật là thứ tình cảm của người từng sống giữa họ, từng chấp nhận, thấu hiểu và thương yêu.

Nhà văn Phạm Công Luận không định nghĩa bình yên bằng những điều êm ả, mà bằng tấm lòng bao dung bên bờ của con người với con người. Nhân vật trong "Xóm thiên đường" và Trang trại cuối rừng sống giữa những nhọc nhằn rất thật: Nỗi lo cơm áo, đối diện mất mát đồ vật, còn đó những vết đau âm ỉ theo năm tháng. Thế nhưng trong từng trang viết, những nỗi niềm ấy được nâng niu bằng giọng văn nhẹ nhàng, tinh tế và đượm tình.

Trình làng truyện dài thiếu nhi đầu tay "Chú bé Thất Sơn" 34 năm trước, rồi tiếp tục với gần 20 đầu sách tản văn và sưu khảo về Sài Gòn xưa, nhà văn Phạm Công Luận chia sẻ: "Mong muốn viết cho thiếu nhi vẫn âm ỉ trong tôi". Được truyền cảm hứng về văn học thiếu nhi bởi những tác phẩm kinh điển như "Những giọt mực", "Đường lên núi Thiên Mã", "Chương Còm" hay "Con Thuý", nhà văn Phạm Công Luận không lặp lại, mà tiếp nối. Với "Xóm thiên đường" và "Trang trại cuối rừng", nhà văn đã viết nên những câu chuyện nơi trẻ em được sống, được sai, được sửa và được lớn lên theo cách riêng trong một thế giới vẫn còn ám áp niềm tin vào sự thiện lương.

Không phải tuổi thơ nào lớn lên giữa đồng quê hay giữa phố thị rực rỡ ánh đèn mới là đặc biệt. Tuổi thơ chỉ thật sự trọn vẹn khi được nuôi dưỡng trong tình yêu với con người, với điều thiện, với thế giới xung quanh. Với độc giả thiếu niên và cả những ai từng là trẻ nhỏ, "Xóm thiên đường" và "Trang trại cuối rừng" tựa hai tấm vé trở về: Về khu xóm cũ, cánh rừng xưa, hay chính mình của những mùa hè đã qua. Vì lẽ đó, hai cuốn sách này không chỉ là cuốn sách mùa hè dành cho thiếu nhi, mà còn dành cho bất kỳ ai từng lớn lên bằng tình thương và lòng nhân hậu.

TẢN VĂN

LIÊN PHẠM

Trong ngắn ký ức mỗi người, dòng thời gian dù có chảy bao xa thì vẫn có những gam màu không phai nhòa - đó là màu của lúa chín, màu của chiều nghiêng sông quê, màu của tiếng cười vang trên bữa trưa hè.

Tôi là một người đi xa đã lâu. Xa quê hơn một thập kỷ, mỗi năm chỉ về vốn vẹn vài ngày ngắn ngủi, để rồi lại vào guồng xoay thành thị. Vậy mà lạ, mỗi lần về đều giống nhau, vẫn cái cảm giác mùi rơm rạ, mùi đất sau mưa, mùi lúa vừa chín nõ rảy lên hòa vào hơi nắng đỏ au...

Trong trí nhớ tôi, quê hương là bức tranh nhiều gam sắc. Có xanh của mạ đồng mới gieo, có vàng óng của lúa chín, có trắng xám của ánh chân trời khi chiều đổ. Mỗi mùa hè lại là mùa vàng. Màu vàng của mùa gặt khởi động bởi những chiếc nón trắng nhấp nhô, điểm trong không gian nổi bật là những bó lúa vàng óng trên vai các cô, các bà.

Giữa cái nắng chang chang của trưa hè, đầu đổ trong ruộng, vắng vắng tiếng

Gia đình, n

Theo từ điển Hán Việt, gia đình gồm 3 chữ tượng hình là ngôi nhà, cái sân và chữ thừa kế mang nghĩa là nơi gia quyến trong nhà sống đoàn tụ với nhau. Từ ngày xưa đến bây giờ, dân tộc mình đều xác định gia đình là tế bào của xã hội, điều ấy còn mang thêm nội hàm rằng một tế bào hạnh phúc mới hình thành một quốc gia hạnh phúc.

TRẦN ĐẠI

Ngày xưa, thời "trẻ trâu", cha tôi thường nói: "Chim có tổ, người có tông" nhưng ông không phân tích hết câu ngụ ngôn này cho đến năm rồi trên cây xanh sân thượng nhà có một tổ chim sẻ, do hàng ngày được chủ cho ăn nên cả đàn thân thiện với người. Mãi đến khi chúng đủ lông đủ cánh bay đi, tuy nhiên, cứ độ vài tuần chúng quay về đậu trên tổ cũ phát ra tiếng kêu ai oán. Tôi mang thóc gạo ra mời, chúng cảm cái ỉn, thỉnh thoảng ngẩng đầu nhìn tôi rồi lại kêu khan buồn thảm đến mức tôi đứng tần ngần nước mắt chảy ra. Mặc dù chiếc tổ bây giờ xơ xác, ghê lạnh, cỏ rác rơi là tả không còn là mái ấm hàng ngày đàn chim chờ chim bố mẹ về mớm mồi. Hình ảnh đau thương từ tiếng gọi gia đình của chim làm tôi nhớ về ngôi nhà thời thơ ấu của mình, nơi bữa cơm chiều khói bếp cả nhà quây quần bên nhau rộn rã trong tiếng cười vui.

Nhân cách đến từ thân giáo

Người già thích ngồi với nhau nhâm nhi ly trà nóng, đắm mình nhớ về một thời xa vắng. Anh Hoàng Kiến Cơ - bạn hàng xóm, dân Quảng Nam 77 tuổi, thời trai trẻ là thầy thuốc đông y kiêm võ sư, mỗi lần có dịp gặp thường kể về cha mẹ, anh em ruột của mình trong ngậm ngùi thương nhớ. Có lần anh nói: "Ba tôi dạy con bằng thân giáo, thân giáo là dùng

Màu của quê hương

ai cười vang sau lưng một con trâu chạy ngang. Là lũ trẻ tụ tập túm tìm theo nhau về bên sông, cùng nhảy ùm xuống nước, mặc cho mùi bùn, mặc cho nắng hắt đỏ gò má. Màu hồi hộp nhưng đầy sự sống. Đánh chuyen, làm châu, lại nhào xuống sông rồi chạy tắt về trong tiếng gọi với theo của bà.

Quê hương trong tôi không chỉ là phong cảnh, mà còn là hương, là mùi, là thanh âm. Đó là mùi của cối rơm vừa đốt, là mùi rượu nếp đêm giao thừa, là tiếng lửa rồ nổ lách tách trong bếp đất đỏ khi ẩm nôi khô cá. Và là âm thanh trống gao xa xa, là cảnh hò buổi chợ sáng của các bà, các dì, là cảnh những đàn ếch kêu vang bên đầm sen mùa mưa. Tất cả, từng thứ đều nhuốm đậm trong tôi màu của quê hương.

Thời nhỏ, chúng tôi hay nghĩ lúa chín là vàng, là màu của vui vẻ. Lớn lên, đi xa, mới thấy trong sự vàng ruộm đó là đỏ mờ hôi nước mắt của cả một năm vất vả. Mỗi bông lúa vàng óng là một đôi vai cong, là một bàn tay lam lũ, là đôi mắt quầng thâm, đỏ ngầu vì nắng gắt. Thấu hiểu rồi mới thương,

thương lớp đất này, thương người đã dạy tôi mà vẫn cười, thương bữa trưa chỉ với mớ rau luộc, chén mắm dầm.

Màu của quê hương, vậy mà, là màu đen của mảnh ruộng bùn sau mười mùa gặt, là màu xám của chiếc ao đầy rau muống, là màu cam của chiếc áo của mẹ giặt lâu dài, có miêng vá chằng chịt. Tất cả gói gọn trong từ "dư vị". Dư vị của đất, của trời, của người. Và dư vị đầy trong tim người con đi xa, chỉ cần nhắm mắt là có thể cảm nhận rõ.

Người ta hay nói quê hương đẹp nhất khi nhìn từ xa. Có lẽ là đúng. Vì chỉ khi ta đi lênh đênh, đi xa lồi cũ, ta mới thấy lòng mình càng ngọt ngào bởi những dấu yêu xưa cũ. Như một màu nhuộm nào đó trên tấm vải đồng, càng giặt, càng để lộ ra cái chân thật ban đầu.

Hồi ấy, chúng tôi còn thường hái lúa non để nấu chè. Đến mùa gặt, mỗi nhà đều phơi khô ngoài sân, các bà, các cô vẫn thường lười mảnh để lượm trứng sâu. Tối đến, không đèn điện, chỉ có ánh đèn dầu và gió thổi nhẹ luôn lạnh lạnh. Nồi

chè bắc trên bếp đất nhỏ, khói lên ăng ăng, thơm mùi gạo mới. Đêm nào không trừ, cứ thấy thiếu.

Giờ lên phố, ăn cao lương mỹ vị, mới thấy tháng mùa đó là đặc sản của ký ức. Không ai bán, không ai mời, chỉ có quê hương mới cho mình.

Ai cũng có một vết quê hương trong tim. Có thể đó là con sông trôi qua tuổi nhỏ, là ruộng đồng chiều gió lộng, là dáng mẹ gánh gồng qua triền đê những sớm mai. Với tôi, màu quê hương là điều không thể tả trọn bằng ngôn từ. Nó là cảm giác nghén nghén khi nghe ai đó nhắc đến một món ăn xưa cũ. Là đôi mắt cay nồng khi xem một đoạn phim có cảnh cũ kỹ quen thuộc. Là nỗi khát khao được một lần về lại, đi chân trần trên con đường đất đỏ ngày mưa, hít một hơi đầy hương đồng cỏ nội.

Và nếu ai đó hỏi, quê hương có màu gì? Tôi sẽ mỉm cười, nhìn vào lòng bàn tay mình - nơi còn in vết chai của tuổi thơ - và thì thầm: "Màu của quê hương là màu không thể gọi tên. Là màu tôi mang theo suốt đời".

THI PHONG

Em với phố hoa

Phố hoa đâu cũng thấy hoa
Sáng nay ra chợ gặp hoa trên đường
Thương sao cho hết mà thương
Em về lòng vẫn vấn vương ít nhiều...

Phố hoa đâu cũng đáng yêu
Vấn vương nhưng phải đánh liều đi qua
Phố hoa chẳng phải tìm hoa
Em về chắc cũng nở hoa ít nhiều...

Phố hoa cất bước phiêu diêu
Hôm qua mưa vẫn nở nhiều đón em
Ngàn hoa trang điểm ngày đêm
Em về lưu ký ức mềm miền hoa...

Phố hoa chờ đón người xa
Mai kia không thấy người ta lại hờn
Thi ca như suối trào tuôn
Em về không hẹn vui buồn lại lên...

Nơi lưu giữ ký ức tuổi thơ

Bà Trần Thị Kim Ngân và 5 đứa con là tiến sĩ, thạc sĩ thành đạt.

Ông Hoàng Kiến Cơ, ông Nghiêm Truật và tác giả (từ phải sang trái).

hành động của chính mình để làm gương chứ không phải lời nói. Ví dụ cấm con hút thuốc lá mà mình cứ hút phà phà, dạy con không được trộm cắp, vô lễ mà bản thân mình thường xuyên đi trộm, chửi bới người khác... đại để là thế. Nghe thuật ngữ thân giáo, tôi nhớ đến khẩu hiệu treo trên tường ở trường học của Mỹ: "Khi anh nói cho tôi biết, tôi có thể quên, khi anh cho tôi thấy, tôi có thể nhớ nhưng khi anh thể hiện bằng hành động, tôi học được". Ngày nay, nhiều trợ phụ mãi mê công việc, xem gia đình chỉ là chốn đi về, họ không có khái niệm thân giáo là gì, chỉ mong con cái sống trong no đủ, vì thế chúng trở nên vô cảm và xem thường người khác, không nhận ra giá trị cuộc sống thật trong xã hội".

Tôi quý anh Cơ và các con anh, trong sáu đứa con có 4 cháu là thạc sĩ học ở nước ngoài tự lập lúc đi học và làm việc cho các tập đoàn đa quốc gia theo kịch bản của anh. Có lần anh nói: "Làm cha mẹ có 3 mớ

đầu tư cho con, thứ nhất là đặt tên theo ước vọng của mình, thứ hai khi con trai võ tiếng và con gái hành kinh đó là lúc chúng thể hiện khả năng thật của mình và tự theo đuổi theo bản đồ hành trình cá nhân và thứ ba là trang bị hành trang hội nhập trải nghiệm xã hội. Trong gia đình nếu bố mẹ không có tầm nhìn để hướng nghiệp thì con cái chỉ quanh quẩn ao làng, lớn lên nhìn ngó tranh giành của cải của bố mẹ".

Ký ức cha con

Anh Nghiêm Truật, dân gốc Hà Tĩnh, 72 tuổi, mỗi lần gặp nhau khi nghe chuyện gia đình thời thơ ấu, anh vuốt mặt quay nhìn về hướng núi với gương mặt đượm buồn. Khi được hỏi thời xa vắng, anh chép miệng: "Đối với gia đình tôi, quá khứ là chuyện buồn. Năm 1967, khi 2 anh em tôi hơn 10 tuổi chẵn trâu ngoài ruộng nghe tiếng máy bay Mỹ rít ròi tiếng nổ long trời ở hướng nhà, anh em chạy bộ về thì căn nhà của tôi

là một hố bom, xác bố mẹ vung vãi. Hai anh em vừa đi nhặt xương thịt bố mẹ vừa kêu gào khóc trong tuyệt vọng, lúc ấy các anh tôi ở chiến trường, hàng xóm gom tay chôn cất những gì có thể. Ngôi nhà tổ ấm của tôi giờ như bãi chiến trường với tiếng kêu khóc thương nhớ xé lòng của tuổi thơ chúng tôi. Sau đó được dòng họ nuôi khôn lớn, tuy nhiên hình ảnh đó mang theo tâm thức của những đứa trẻ không nhà, không cha mẹ đến tận bây giờ. Trước những đau thương mất mát hụt hẫng đời thường ấy, sau này có gia đình, sinh con tôi đã dồn hết sự yêu thương của bố mẹ dành cho con để có ký ức là một tổ ấm trước khi đủ lông đủ cánh bay đi. Thời bao cấp phải mưu sinh vất vả nhưng tôi luôn dành thời gian chơi với con, dạy dỗ chúng những gì có thể. Lúc các cháu có nhận thức, tôi thường mua truyện tranh hay sách viết về tuổi thơ rồi bố con cùng đọc, cuối tuần, cha con thảo luận với những chính kiến rõ ràng, mục đích là khi chúng lớn lên biết phải tồn

tại dạng gì". Anh Truật có 2 đứa con là tiến sĩ và 2 cháu rể cũng là tiến sĩ, mỗi lần gặp tôi, các cháu cúi đầu chào. Đó là kết quả giáo dục từ gia đình.

Giọt nước mắt của mẹ

Chị Trần Thị Kim Ngân, dân Quảng Nam 74 tuổi, là một người mẹ đơn thân không nghề nghiệp trong gia cảnh bần hàn nhưng chị nuôi dạy 4 đứa con thành tiến sĩ, thạc sĩ đã có cuộc sống ổn định. Nhắc lại thời xa vắng, chị ôm mặt khóc: "Sau những năm cuối 80, vợ chồng chia tay, một mình nuôi 5 đứa con trong hoàn cảnh thời bao cấp thật sự không dễ dàng. Trong tâm thức của mình lúc đó là cố gắng bằng mọi giá không để con thất học, vô nghề nghiệp phải sống tha phương lầy lắt như mình. Vì thế, ngày ấy bất cứ việc gì lương thiện, mình đều lao vào làm để kiếm tiền, từ buôn trà, buôn kén, buôn tơ..., tất cả cũng chỉ để chất chiu nuôi con. Vào những năm tháng xa xôi ấy, mình nuôi con trong nước mắt, đêm đêm mất ngủ, nhất là thời gian nhập học và cuối tháng phải lo tiền cho 5 đứa con đi học. Nhiều lúc ngồi một mình ăn cơm chan nước mắt nhưng được an ủi vì các con đứa nào cũng học giỏi, anh biết người mẹ đơn thân không nghề nghiệp nuôi một lúc 5 đứa con đi học thật sự nghiệp ngã không giống như giấc mơ vàng thời con gái". Chị lại ôm mặt khóc khi nhớ lại những con đường đi tìm kế sinh nhai một thời rơi đầy nước mắt.

Chia tay nhóm bạn già có cuộc sống viên mãn cuối đời, các con thành đạt, hiếu thảo, trong tâm thức tôi in sâu lời chia sẻ của anh Nghiêm Truật, chủ nhà in Việt: "Con người thành đạt phải theo 3 tiêu chí là trí tuệ, nhân cách và tiền bạc. Tôi là người làm ra sản phẩm, một mặt hàng xuất xưởng phải có mẫu mã chất lượng, "mặt hàng" cho con cái bước ra xã hội lại càng nghiêm ngặt, gian khổ hơn. Vì gia đình không những hình thành nhân cách mà còn là nơi lưu giữ ký ức tuổi thơ, mai này chúng nó rời tổ vẫn nhớ địa chỉ tìm về, ông ạ!".

Đà Lạt - thiên nhiên đang chuyển mình

Cao nguyên Đà Lạt sắp sửa tạm biệt tháng Sáu để đón chào tháng Bảy giữa mùa mưa, những khu rừng thông, thảm cỏ, vườn hoa trong nhà, đồi hoa ngoài phố đến những khu vực thác, hồ trên thiên đường du lịch như đang chuyển mình.

VĂN VIỆT

Với độ cao 1.500 m, thiên nhiên Đà Lạt nhuộm mảng màu xanh thắm hơn khi mùa mưa về từ tháng 5 đến tháng 10 hàng năm, trong đó tháng 7 đến tháng 9 đo được lượng mưa trung bình nhiều nhất so với các tháng còn lại. Mùa mưa vào sáng sớm và chiều tối mỗi ngày, sương mù vây kín nhiều nơi, khiến cho đô thị trong rừng và rừng trong đô thị trở nên mộng mơ như chốn bồng lai tiên cảnh. Và mùa không mưa, Đà Lạt bắt đầu từ tháng 11 năm trước đến tháng 4 năm sau. Nếu như Đà Lạt mùa khô tập trung chăm sóc, tia thưa rừng trồng, phòng, chống cháy rừng thì Đà Lạt mùa mưa cũng đồng thời vào mùa trồng rừng phân định giữa đất lâm nghiệp và đất nông nghiệp, trồng cây phân tán tôn tạo màu xanh thiên nhiên từ trường học, công sở, khu dân cư đến các tuyến đường nông thôn mới, công viên, tiểu công viên đô thị, các tuyến đường đô thị trung tâm...

Như trong năm 2025, các khu vực đô thị Đà Lạt đặt mục tiêu hoàn thành trồng mới 18 ha rừng, chăm sóc gần 35 ha rừng trồng,

Phượng tím, loài cây xanh cảnh quan đặc trưng cao nguyên Đà Lạt.

khoanh nuôi xúc tiến tái sinh 4 ha, trồng 1.274.100 cây xanh, cây phân tán trong chương trình trồng 3,8 triệu cây xanh trên địa bàn. Trong đó trồng trên đất quy hoạch ngoài lâm nghiệp 1.124.100 cây xanh bao gồm các tuyến đường giao thông, các tuyến quốc lộ, tỉnh lộ qua địa bàn, các tuyến đường nội thị, trục thôn, đường nội tuyến, đường nội đồng; các khu dân cư, tổ dân phố, khu sản xuất tập trung, công viên, vườn hoa, quảng trường, khu vực đất công cộng khác; các công sở, nhà máy, chung cư, cơ sở giáo dục, y tế, văn hóa, thể thao, tôn giáo, nghĩa trang, trụ sở doanh nghiệp, hợp tác xã, trang trại. Đặc biệt, phần đầu mỗi hộ gia đình đạt chỉ tiêu trồng 30 cây xanh tại khu vực nông thôn và 2 cây

xanh tại khu vực đô thị. Ngoài ra trồng cây xanh cảnh quan, cây che bóng, cây ăn quả xung quanh đất nhà ở, đất sản xuất nông nghiệp trên cao nguyên này.

Riêng trên đất quy hoạch lâm nghiệp năm 2025, các khu vực của đô thị Đà Lạt trồng rừng mới 150.000 cây xanh trong mùa mưa phân bổ trên các diện tích đất trống, trồng bổ sung tại một số khu rừng có mật độ thấp, rừng nghèo kiệt để nâng cao chất lượng rừng; trồng trên diện tích đất rừng bị lấn chiếm, tái lấn chiếm đã giải tỏa, thu hồi không đủ tiêu chí trồng rừng sau giải tỏa, diện tích đất trống không đủ tiêu chí trồng rừng tập trung; trồng trên đất lâm nghiệp giáp ranh với đất sản xuất nông nghiệp và đất tại hành lang

trục giao thông chính, tạo thành dải phân cách xanh; trồng khôi phục độ che phủ rừng trên diện tích đất quy hoạch lâm nghiệp đang canh tác nông nghiệp. Ngoài ra vận động doanh nghiệp, nhà đầu tư tổ chức trồng bổ sung cây xanh, trồng rừng phân tán trên diện tích đất lâm nghiệp được giao, cho thuê đất rừng, đất lâm nghiệp...

Kết quả triển khai kế hoạch trồng 3,8 triệu cây xanh giai đoạn 2021 - 2025, đáng kể tại khu vực khoảnh 17, Tiểu khu 144 của địa bàn cao nguyên Đà Lạt, Ban Quản lý rừng Lâm Viên phối hợp với Công ty TNHH Đình Đồi huy động 100 người của hotel Colline trồng 2.000 cây thông ba lá, toàn bộ kinh phí do “Đình Đồi” chi trả. Các đơn vị chuyên trách bảo vệ, bồi đắp thiên

nhiên xanh của cao nguyên Đà Lạt cho biết thêm: “Ngân sách nhà nước hỗ trợ cây giống thông ba lá, mai anh đào, phượng tím trồng tại các vị trí công cộng, diện tích đất lâm nghiệp nhỏ lẻ, diện tích không đủ tiêu chí trồng rừng tập trung, diện tích đất trống, diện tích lấn chiếm đã thu hồi không đủ tiêu chí trồng rừng sau giải tỏa. Và nguồn xã hội hóa được huy động từ các doanh nghiệp, hợp tác xã, chủ trang trại, hộ gia đình, cá nhân chủ động mua cây giống, tổ chức trồng cây xanh, cây đa mục đích theo chủng loại, nhu cầu phù hợp trên đất quy hoạch lâm nghiệp đang canh tác nông nghiệp, trồng trên bờ vùng, bờ thửa, trồng xung quanh khu vực nhà kính, nhà lưới...”.

Thời gian đến hết mùa mưa 2025, cao nguyên Đà Lạt tiếp tục tạo sự chuyển mình của môi trường thiên nhiên xanh rộng lớn khi có thêm hơn 44,5 ha trồng rừng phân tán, 10 ha trồng rừng tập trung; 8 ha trồng rừng sau giải tỏa; 4 ha khoanh nuôi xúc tiến tái sinh rừng. Qua đó nâng cao hiệu quả điều hòa khí hậu trong lành, giữ nguồn nước ổn định cho vùng đồng bằng, làm đẹp thêm môi trường cảnh quan du lịch, hợp thành tỷ lệ che phủ rừng ổn định hơn 51%...

Hơn chín thập niên trước, thi nhân Hàn Mặc Tử đến cao nguyên Đà Lạt đã thể hiện bức tranh “Hàng thông lấp lánh đứng trong im/ Hư thực làm sao phân biệt được”. Bức tranh này vẫn còn nét chủ đạo phối cảnh bình yên, tĩnh lặng, huyền ảo trong sự chuyển mình của toàn cảnh bức tranh đất trời, thiên nhiên xanh bao la của cao nguyên Đà Lạt.

"Miền an nhiên" giữa lòng Đà Lạt

ĐIỂM THƯƠNG

Ngược Hồ Quán tọa lạc trong một góc nhỏ tại đường Ngô Thị Nhậm, Phường 4, TP Đà Lạt. Khi bước vào quán, du khách sẽ ngay lập tức bị cuốn hút bởi không gian ấm cúng, gần gũi với thiên nhiên. Những bộ bàn ghế gỗ mộc mạc, những chậu hoa tươi thắm và tiếng chim hót líu lo tạo nên một bầu không khí thư giãn, dễ chịu. Quán được thiết kế với nhiều góc ngồi khác nhau, từ những bàn nhỏ cho các cặp đôi đến những bàn lớn cho gia đình và bạn bè, tất cả đều hướng ra hồ, cho phép du khách thưởng thức cảnh sắc thơ mộng nhiều mảng xanh của Đà Lạt.

Ngược Hồ Quán không chỉ thu hút du khách bởi không gian mà còn bởi thực đơn phong phú, mang đậm hương vị ẩm thực dân dã của vùng cao nguyên. Mỗi món ăn tại đây đều được chế biến từ những nguyên liệu tươi ngon, được chọn lọc kỹ lưỡng từ các nông trại địa phương. Chủ quán tên Linh chia sẻ: "Bằng cách tái hiện không gian mộc mạc, gợi nhớ

Giữa nét thơ mộng, lãng mạn với hoa và âm nhạc của TP Đà Lạt, Ngược Hồ Quán được nhiều du khách tìm đến bởi không chỉ những món ăn ngon mà còn là trải nghiệm thiên nhiên mang đậm chất quê tại đây. Nơi đây không chỉ đơn thuần là một quán ăn, mà còn như một “miền an nhiên”, nơi mà hương vị món ăn Việt dân dã hòa quyện với vẻ đẹp thiên nhiên xanh mát ngay giữa lòng Đà Lạt.

về miền quê sông nước hay góc bếp khói lam chiều của làng quê Tây Bắc...”, Ngược Hồ Quán mong muốn mang lại cảm giác bình yên, gần gũi cho du khách. Những câu chuyện, tình thân và giá trị truyền thống đằng sau món ăn chính là điều làm nên sức hút đặc biệt của ẩm thực Việt. Do đó, Ngược Hồ Quán vẫn không ngừng nỗ lực để hoàn thiện và sáng tạo, từ việc nâng cao chất lượng món ăn, thay đổi không gian cảnh vật, chăm sóc từng cây ăn trái để du khách hái tại vườn...”.

Trong nhịp sống hối hả của cuộc sống hiện đại, việc tìm thấy một không gian lưu giữ trọn vẹn “hồn quê” là điều không dễ dàng. Ngược Hồ Quán đã khéo léo mang không gian miền Tây, chút Tây Bắc thu nhỏ đến giữa trung tâm TP Đà Lạt, biến nơi đây thành một điểm đến cho những ai muốn tìm lại chút yên bình giữa lòng phố thị xô bồ.

Một góc Ngược Hồ Quán.

Từ chiếc cầu đơn sơ bắc qua sông cùng hồ cá với hàng cây dọc bờ soi bóng xuống dòng nước, những chiếc bàn ghế gỗ đơn sơ đến những chi tiết trang trí lấy cảm hứng từ cảnh vật miền Tây, chiếc

lu sành đã cũ, hay chiếc đèn măng-sông đầy ký ức, tất cả đều được sắp đặt một cách khéo léo, tạo nên một không gian vừa thân thuộc, vừa gần gũi. Không chỉ dừng lại ở không gian, Ngược Hồ Quán

còn chinh phục thực khách bằng những món ăn mang đậm hương vị quê nhà. Mỗi món ăn được chế biến từ những nguyên liệu tươi ngon nhất, đảm bảo giữ nguyên được hương vị đặc trưng của vùng đất Nam Bộ hay miền núi phía Bắc. Sự tỉ mỉ từ nước chấm, những nét độc đáo riêng trong phong vị và trong không gian tái hiện đầu đó kỷ niệm quê, du khách như đều được trải nghiệm đủ 4 giác quan: “Thị giác, khứu giác, vị giác và thính giác”, như một cuộc hành trình đi tìm ẩm thực.

Ngược Hồ Quán còn là điểm dừng chân lý tưởng cho những ai yêu thích thiên nhiên. Những buổi chiều hoàng hôn bên hồ, khi ánh nắng vàng rực rỡ phản chiếu trên mặt nước, sẽ là những khoảnh khắc khó quên trong lòng mỗi du khách.

Giữa những nhịp sống hối hả, một khoảng lặng dịu dàng, nơi món ăn dân dã hòa cùng không gian xanh mát, còn là sự giao thoa giữa tinh hoa ẩm thực và sự chín chu trong trải nghiệm là những ấn tượng khó quên khi rời Ngược Hồ Quán.

CHUYÊN MỤC THANH NIÊN

Tuổi trẻ xung kích đến vùng sâu

CHÍNH THÀNH

**“Chuyến xe từ tế”
lăn bánh tới miền xa**

Một trong số đó là Chương trình “Chuyến xe từ tế” được Hội Liên hiệp Thanh niên (LHTN) Việt Nam tỉnh Lâm Đồng phối hợp với Trung tâm Công tác Xã hội Thanh niên TP Hồ Chí Minh tổ chức tại Trường Tiểu học và Trung học cơ sở Tà Hine, xã Tà Hine (huyện Đức Trọng). Chương trình ý nghĩa này đã thu hút sự tham gia của 50 tình nguyện viên cùng hơn 600 đoàn viên, thanh niên, học sinh tại địa phương.

Đây là lần thứ 2 “Chuyến xe từ tế” được tổ chức tại địa phương, là hoạt động thường niên mang ý nghĩa nhân văn sâu sắc, thể hiện tinh thần xung kích vì cộng đồng của tuổi trẻ hai địa phương Lâm Đồng và TP Hồ Chí Minh. Do đó, chương trình không chỉ mang đến những phần quà thiết thực, chương trình còn góp phần sẻ chia khó khăn, tiếp thêm động lực học tập, rèn luyện cho học sinh vùng sâu, vùng xa trên địa bàn tỉnh.

Theo Tỉnh Đoàn Lâm Đồng, trong khuôn khổ chương trình, nhiều hoạt động đã được tổ chức đồng bộ, sôi nổi như: sân chơi “Nụ cười trẻ thơ”, tập huấn kỹ năng phòng, chống đuối nước, gian hàng túi vải 0 đồng, gian hàng ẩm thực miễn phí với 500 suất ăn được trao tận tay các em học sinh.

Tại những địa bàn vùng sâu huyện Đức Trọng, trong tháng 6 này, hàng trăm đoàn viên, thanh niên, tình nguyện viên đã làm được những phần việc hết sức ý nghĩa, có điểm nhấn cho các em học sinh vùng đồng bào dân tộc thiểu số còn nhiều khó khăn, thiếu thốn.

Bên cạnh đó, chương trình còn trao tặng 1.000 cuốn sách, báo, góp phần xây dựng văn hóa đọc và khơi dậy tinh thần học tập cho học sinh nơi đây.

Một trong những điểm nhấn đáng chú ý là hoạt động trao tặng 30 chiếc xe đạp mới cho các em học sinh có hoàn cảnh khó khăn trên địa bàn xã Tà Hine. Những món quà này không chỉ giúp các em thuận tiện hơn trên con đường đến trường mà còn là sự động viên kịp thời, tiếp sức để các em nỗ lực vươn lên trong học tập. Tổng giá trị làm lợi từ chương trình ước đạt hơn 100 triệu đồng. Nguồn lực được huy động từ sự đóng góp của các tổ chức, cá nhân, doanh nghiệp đồng hành cùng Hội LHTN và Trung tâm Công tác Xã hội Thanh niên TP Hồ Chí Minh.

**“Ngôi nhà tái chế”
cho học sinh vùng sâu**

Cũng trong trung tuần tháng 6/2025, tại Trường Tiểu học Đa Loan (phân hiệu Ma Am) và Trường Tiểu học và Trung học cơ sở Trần Quốc Toàn, huyện Đức Trọng, Tỉnh Đoàn Lâm Đồng phối hợp Trung tâm Công tác xã hội Thanh niên TP Hồ Chí Minh và Công ty TNHH Thực phẩm

Công trình nhà vệ sinh và “ngôi nhà tái chế” phục vụ học sinh vùng sâu là chương trình ý nghĩa của tuổi trẻ các địa phương.

Orion VINA tổ chức lễ bàn giao công trình nhà vệ sinh và “ngôi nhà tái chế” phục vụ học sinh vùng nông thôn.

Đây là những công trình có ý nghĩa thiết thực, góp phần cải thiện điều kiện sinh hoạt, học tập của hơn 250 học sinh tại các điểm trường thuộc địa bàn còn nhiều khó khăn. Trong đó, nhà vệ sinh được xây dựng mới với thiết kế khang trang, sạch sẽ, đảm bảo yêu cầu về vệ sinh học đường; “ngôi nhà tái chế” là công trình đa năng,

được dựng hoàn toàn bằng vật liệu tái sử dụng, phục vụ các hoạt động đọc sách, vui chơi, giáo dục kỹ năng và môi trường.

Theo đại diện Ban Tổ chức, mục tiêu của chương trình là giúp học sinh tiếp cận các tiện nghi học đường cơ bản, từ đó nâng cao chất lượng chăm sóc sức khỏe, hình thành nếp sống văn minh, đồng thời tạo điều kiện để phát triển tư duy, sáng tạo. Đây cũng là hoạt động thiết thực hưởng ứng Phong trào “Tuổi trẻ chung tay xây dựng

Ươm mầm các dự án khởi nghiệp cho sinh viên

Nhiều năm trở lại đây, Trường Cao đẳng Đà Lạt đã chú trọng quá trình đào tạo tại trường, hỗ trợ và khuyến khích học sinh - sinh viên được đào tạo các lý thuyết ứng dụng, thực tập và thực hiện nhiều đề tài nghiên cứu khoa học, ý tưởng khởi nghiệp...

HỒNG THẨM

Mới đây, Dự án Strawberry Mạnh Kha - dâu tây vì sức khỏe thuộc lĩnh vực giáo dục, y tế, văn hoá, du lịch của sinh viên Nguyễn Duy Khang - Lớp Cao đẳng Thương mại Điện tử khóa 1 - Khoa Kinh tế, Trường Cao đẳng Đà Lạt đã xuất sắc vượt qua hơn 600 dự án toàn quốc để lọt vào vòng chung kết Cuộc thi Học sinh - Sinh viên với ý tưởng khởi nghiệp lần thứ VII (SV. STARTUP). Đây là những áp ụ của cậu sinh viên trẻ về việc tìm một hướng đi bền vững với loại nông sản đặc trưng của Đà Lạt - nơi em sinh ra và lớn lên.

Duy Khang cho biết, gia đình em có truyền thống trồng dâu nên em thấu hiểu sâu sắc nỗi vất vả của người trồng dâu tây Đà Lạt. Chính vì vậy, mục tiêu mà cậu

Dự án Strawberry Mạnh Kha - Dâu tây vì sức khỏe của sinh viên Trường Cao đẳng Đà Lạt.

hướng tới đó là nâng tầm giá trị nông sản, mang lại nụ cười cho người nông dân khi có thu nhập ổn định, ổn định đầu ra cho sản phẩm. Mạnh Khang cho biết, dự án có lợi thế cạnh tranh, trong đó có ứng dụng công nghệ bảo quản chitosan giúp tăng thời gian bảo quản dâu tươi, ứng dụng công nghệ IoT để kiểm soát quy trình trồng, hệ thống camera và công nghệ VR360, tạo ra trải nghiệm mới lạ cho khách hàng, sản phẩm có truy xuất nguồn gốc thông qua mã QR.

Theo Mạnh Khang, những ngày tháng học tại Trường Cao đẳng

Đà Lạt đã giúp cậu có điều kiện tiếp xúc với những công nghệ mới, gặp gỡ các doanh nghiệp để từ đó mạnh dạn nghiên cứu, ứng dụng công nghệ trên vườn dâu của gia đình: “Em thấy rằng đây là sân chơi tiềm năng để các bạn sinh viên có thể rèn luyện các kỹ năng mềm, học tập được nhiều kiến thức trong các lĩnh vực từ các nhóm sinh viên khác và từ thầy cô, chuyên gia. Đồng thời có đầy đủ các phân tích cụ thể về lỗi sai thường gặp, cách hoàn thiện dự án và lắng nghe những kinh nghiệm từ người đi trước có thể giúp các bạn sinh viên có một cái

nhìn tổng quát liên quan đến khởi nghiệp; từ đó, có định hướng tốt hơn cho các ý tưởng”, Mạnh Khang chia sẻ.

Ông Trương Duy Việt - Giám đốc Trung tâm Đánh giá kỹ năng và Ứng dụng công nghệ - Trường Cao đẳng Đà Lạt cho biết, từ nhiều năm nay, Ban Giám hiệu nhà trường đã xác định chủ trương gắn liền đào tạo với thực hành, triển khai ứng dụng công nghệ vào thực tiễn sản xuất. Trong quá trình đào tạo tại trường, học sinh - sinh viên được đào tạo các lý thuyết ứng dụng, thực tập và thực hiện nhiều đề tài nghiên cứu khoa học, ý tưởng khởi nghiệp... Quá trình này đã góp phần tích cực vào nâng cao chất lượng đào tạo tại nhà trường và đã đạt được một số thành tích ban đầu.

Mỗi năm, trường đều đặn tổ chức các đợt tập huấn về khởi nghiệp cho sinh viên để từ đó tìm kiếm, phát hiện những ý tưởng, đề tài mới của sinh viên và bước đầu hướng dẫn các em xây dựng kế hoạch, lập dự án, định hình các chiến lược kinh doanh, tìm hiểu nhu cầu của thị trường... Những dự án tiêu biểu, có tính khả thi sẽ được "ươm mầm" trong khuôn viên trường và dự thi tại nhiều sân chơi như: các cuộc thi khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của tỉnh, Startup

nông thôn mới” và Chương trình “Vi đàn em thân yêu”.

Không chỉ là nơi sinh hoạt, “ngôi nhà tái chế” còn mang ý nghĩa như một mô hình giáo dục trực quan về bảo vệ môi trường. Thông qua công trình, học sinh được tiếp cận các khái niệm “sống xanh”, “tái sử dụng” và “tiết kiệm tài nguyên” một cách sinh động, từ đó hình thành ý thức gìn giữ môi trường ngay từ tuổi nhỏ.

Ghi nhận từ các trường học, công trình mới không chỉ đáp ứng nhu cầu sử dụng mà còn tạo nên sự thay đổi tích cực trong thói quen và tinh thần học tập của học sinh. Đặc biệt, thông điệp về bảo vệ môi trường, tiết kiệm tài nguyên thông qua công trình tái chế đã được các em đón nhận tích cực.

Anh Ndu Ha Biên - Bí thư Tỉnh Đoàn Lâm Đồng cho biết, trong thời gian tới, các đơn vị sẽ tiếp tục kêu gọi nguồn lực xã hội hóa để mở rộng mô hình này tại các điểm trường vùng sâu, vùng xa, góp phần cải thiện điều kiện học tập cho học sinh, từng bước thực hiện công bằng trong tiếp cận giáo dục. Việc đưa vào sử dụng các công trình nhỏ nhưng thiết thực tại Đức Trọng tiếp tục khẳng định hướng tiếp cận nhân văn của tổ chức Đoàn - Hội trong chăm lo đời sống tinh thần, vật chất cho thanh thiếu nhi, đồng thời lan tỏa tinh thần trách nhiệm, sẻ chia vì cộng đồng trong xã hội.

Giảm nghèo đa chiều bền vững

Tỷ lệ hộ nghèo đa chiều trong đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS) tỉnh Lâm Đồng giảm mạnh qua từng năm, đời sống người dân ngày càng được nâng cao.

THỤY TRANG

Theo báo cáo của Sở Dân tộc và Tôn giáo tỉnh Lâm Đồng, đến cuối năm 2024, tỷ lệ hộ nghèo đa chiều trong vùng đồng bào DTTS còn 5,47%, giảm mạnh so với mức 18,96% năm 2021. Dự kiến đến cuối năm 2025, tỷ lệ này tiếp tục giảm còn 3,47%, hoàn thành trước thời hạn mục tiêu giảm nghèo bình quân trên 3% mỗi năm theo Quyết định số 1719/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ. Trong đó, tỷ lệ hộ nghèo còn 1,91%; tỷ lệ hộ cận nghèo còn 3,56%, giảm tổng cộng 6,74% so với năm 2021. Quan trọng hơn, quá trình giảm nghèo đi kèm với nâng cao chất lượng sống, từng bước rút ngắn khoảng cách giàu - nghèo giữa vùng DTTS với các khu vực khác trong tỉnh.

Thành công trong công tác giảm nghèo của Lâm Đồng không đến từ một giải pháp đơn lẻ, mà là kết quả của sự phối hợp đồng bộ giữa các chính sách hỗ trợ sinh kế, đầu tư hạ tầng, phát triển giáo dục, y tế, văn hóa và đào tạo nghề. Nhiều xã vùng đồng bào DTTS đã được

Nhiều hộ dân thoát nghèo nhờ trồng đậu, nuôi tằm.

đầu tư đồng bộ về điện, đường, trường học, cơ sở y tế. Đến cuối năm 2024, 100% xã có đường ô tô đến trung tâm được nhựa hóa hoặc bê tông hóa, tỷ lệ hộ sử dụng nước hợp vệ sinh đạt 96%, và 99,8% hộ được sử dụng điện lưới quốc gia.

Cùng với đó, thu nhập bình quân đầu người vùng đồng bào DTTS năm 2024 ước đạt 53,77 triệu đồng, tăng hơn 50% so với năm 2021 - một chỉ báo rõ nét cho thấy kết quả thực chất của quá trình giảm nghèo gắn với phát triển sản xuất, chuyển đổi sinh kế và hỗ trợ khởi nghiệp.

Nhiều hộ dân đã tiếp cận, áp dụng tiến bộ khoa học, kỹ thuật trong nông nghiệp, chuyển từ sản xuất tự cung tự cấp sang mô hình

sản xuất hàng hóa, tham gia hợp tác xã, tổ nhóm sản xuất, tạo ra giá trị kinh tế cao hơn, bền vững hơn. Một số huyện như Di Linh, Đa Huoai, Đam Rông, Lâm Hà ghi nhận nhiều mô hình thoát nghèo tiêu biểu từ trồng cà phê, dâu tằm, rau, hoa công nghệ cao, nuôi ong, nuôi bò sinh sản...

Xác định giảm nghèo không chỉ dừng lại ở thu nhập, mà phải là sự phát triển toàn diện về con người. Các chỉ tiêu giáo dục vùng DTTS đều vượt mục tiêu đề ra: Tỷ lệ học sinh mẫu giáo 5 tuổi đến trường đạt 99,87%, tỷ lệ học sinh trung học cơ sở đến trường đạt gần 100%, tỷ lệ biết chữ từ 15 tuổi trở lên đạt 90,3%. Đặc biệt, tỷ lệ học sinh trung học phổ thông đến trường đạt

82,08%, vượt xa kế hoạch 60%.

Trong lĩnh vực y tế, tỷ lệ phụ nữ sinh con tại cơ sở y tế đạt 100%, tỷ lệ trẻ dưới 5 tuổi suy dinh dưỡng thể nhẹ cân giảm còn 13,8%. Hơn 92% đồng bào DTTS đã tham gia Bảo hiểm y tế, đảm bảo tiếp cận dịch vụ chăm sóc sức khỏe toàn dân.

Cùng với đó, nhóm lao động trong độ tuổi được đào tạo nghề phù hợp với nhu cầu, điều kiện của người DTTS và đặc thù vùng đồng bào DTTS đạt mục tiêu đề ra là 50%. Riêng về bảo tồn và phát triển các giá trị, bản sắc văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc, 97% thôn đã có nhà sinh hoạt cộng đồng (kế hoạch 80%); tỷ lệ thôn có đội văn hóa, văn nghệ (câu lạc bộ) truyền thống hoạt động thường xuyên, có chất lượng đạt 60% (kế hoạch 50%).

Một yếu tố then chốt tạo nên thành công trong giảm nghèo tại

Giai đoạn 2021-2025, Chương trình mục tiêu quốc gia Phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS và miền núi đã tạo ra bước chuyển biến sâu sắc tại tỉnh Lâm Đồng, đặc biệt trong công tác giảm nghèo đa chiều. Từ một tỉnh có tỷ lệ nghèo trong đồng bào DTTS ở mức cao, đến nay, các chỉ tiêu về giảm nghèo đều đạt và vượt kế hoạch, góp phần quan trọng thay đổi diện mạo vùng dân tộc, nâng cao chất lượng sống cho người dân.

Lâm Đồng là sự đồng thuận, chủ động tham gia của người dân. Từ việc lập kế hoạch, lựa chọn mô hình hỗ trợ đến việc giám sát thực hiện, người dân - đặc biệt là đồng bào DTTS - được trực tiếp tham gia. Nhờ đó, tính minh bạch và hiệu quả được nâng cao, đồng thời góp phần thay đổi tư duy “trông chờ, ỷ lại” ở một bộ phận người dân.

Chương trình cũng đặc biệt quan tâm đến vấn đề bình đẳng giới và lồng ghép giới trong triển khai chính sách. Nhiều mô hình sản xuất có phụ nữ làm chủ, tổ trưởng tổ hợp tác. Phụ nữ DTTS ngày càng thể hiện vai trò chủ động trong phát triển kinh tế và hoạt động xã hội, góp phần nâng cao vị thế trong cộng đồng.

Dù đạt nhiều kết quả đáng khích lệ, báo cáo của tỉnh Lâm Đồng cũng thẳng thắn nhìn nhận một số khó khăn như: tỷ lệ tái nghèo vẫn còn, một số địa phương thiếu quỹ đất hỗ trợ dân nghèo, tình trạng dân di cư tự do gây áp lực lên hạ tầng và dịch vụ xã hội. Mặt khác, tâm lý ỷ lại và tập quán canh tác lạc hậu vẫn còn tồn tại ở một bộ phận người dân.

Tuy nhiên, với đà phát triển hiện nay, cùng sự kiên trì của chính quyền các cấp và tinh thần vươn lên của người dân, mục tiêu giảm nghèo đa chiều bền vững cho đồng bào DTTS tỉnh Lâm Đồng đang nằm trong tầm tay, và tỉnh Lâm Đồng đã cam kết không để ai bị bỏ lại phía sau.

50 năm làng tằm Gia Lành

DIỆP QUỲNH

Gia Lành - đất lành chim đậu

Bà Đinh Thị Sáu, cư dân thôn Gia Lành, xã Gia Hiệp nhắc lại kỷ niệm trên 40 năm trồng dâu, nuôi tằm của bà: “Tôi đến định cư ở Gia Lành từ năm 1984, lúc đó trong làng hầu hết đều trồng dâu, nuôi tằm. Vậy là học theo mọi người trong làng, tôi cũng trồng dâu, nuôi tằm, giờ đã có trên 40 năm gắn bó với nghề”. Hơn 40 năm trong nghề tằm của bà Sáu cũng là đoạn đường dài, gắn với lịch sử trồng dâu, nuôi tằm của xứ Gia Lành.

“Làng Gia Lành được lập ngay cuối năm 1975, sau khi đất nước giải phóng. Khi ấy, các nhà máy dệt, uơng tơ vùng ngoại ô Sài Gòn ngừng hoạt động, bà con trong nhà máy nhiều người kéo về vùng Gia Lành định cư. Họ mang theo nghề trồng dâu, nuôi tằm và lập ra nghề tại đây”, ông Lê Văn Phê, Chi hội trưởng Chi hội Nông dân thôn Gia Lành, người đã định cư từ 1986 kể lại. Theo lời kể của ông Phê, cụ Nguyễn Văn Hào là một trong những người đầu tiên định cư tại Gia Lành và trồng dâu, nuôi tằm. Trên đất mới, dâu tốt, tằm khỏe, cụ Nguyễn Văn Hào đã cùng gia đình chuyển giao nghề trồng dâu, nuôi tằm cho nhiều nông dân xung quanh, lan toả nghề tằm truyền

Một ngôi làng nhỏ, trù phú nằm trên đất Gia Hiệp, huyện Di Linh, là một trong những nơi nuôi tằm sớm nhất cao nguyên. Ngôi làng nhỏ thành lập 50 năm cũng là nơi có 50 năm trồng dâu, nuôi tằm.

thống. Cụ Nguyễn Văn Hào đã mất nhưng nghề tằm do cụ và những người đi trước để lại đã góp phần xây dựng nên diện mạo Gia Lành hôm nay.

Ông Lê Văn Phê nhớ lại, trước những năm 1990, gần như 100% cư dân Gia Lành đều trồng dâu, nuôi tằm. Hồi ấy, kỹ thuật nuôi tằm còn là kỹ thuật cũ, nuôi trên nong tre, nẻ tre. Giống dâu cũng là giống dâu cổ truyền, lá nhỏ, năng suất thấp. “Nuôi tằm hồi ấy rất cực, dâu hái cả ngày chưa đủ cho tằm ăn. Tằm thì phải nuôi từ trứng, ấp nở, chăm sóc rất cực, cả tháng chưa thu nổi lứa kén. Nhưng người Gia Lành vẫn chăm chỉ làm ăn, trồng dâu, nuôi tằm, xây dựng được hân thôn làng trù phú từ tằm”, ông Lê Văn Phê kể lại.

Rời nghề tằm gặp khó khăn, giá kén thấp, không chủ động được giống tằm, nhiều vùng tằm lao đao. Nhưng người Gia Lành vẫn một lòng với nghề, cùng cây dâu, con tằm vượt qua giai đoạn khó khăn.

Nghề tằm Gia Lành thay đổi

“Đến tôi là nhà đã có 3 đời nuôi tằm, ông nội tôi, cha tôi và giờ là vợ chồng tôi”, chị Nguyễn

Người Gia Lành dùng lưới đưa tằm lên né.

Dương Thuý Linh, người con gái Gia Lành tự hào. Chị Linh là cháu nội cụ Nguyễn Đình Tư, cư dân “đời đầu” tới lập làng, lập xóm ở Gia Lành. Cụ Tư cũng là hộ nuôi tằm từ rất sớm, cũng như cư dân Gia Lành lúc ấy. Rồi tới cha chị Linh, ông Nguyễn Đình Kỳ cũng nổi nghiệp nuôi tằm của gia đình. Đến đời thứ 3, chị Nguyễn Dương Thuý Linh và chồng - anh Không Minh Ngọc tiếp nối nghề truyền thống của cha ông.

“Nuôi tằm giờ khác trước đây, dâu cao sản lá to, năng suất cao, tằm thì không ấp trứng mà nuôi tằm tuổi 3, tuổi 4 luôn, rất nhanh.

Chỉ 15 - 17 ngày là đã có lứa kén”, chị 15 - 17 ngày là đã có lứa kén”, chị Thuý Linh tự hào. Theo chị Linh, người Gia Lành vẫn nuôi tằm rất đông, khoảng 60% số hộ trong thôn vẫn trồng dâu, nuôi tằm. “Người Gia Lành nắm bắt kỹ thuật nuôi tằm tiên tiến, nuôi trên giá sắt, giám công chăm sóc và nâng cao chất lượng kén. Ngay việc lên né cũng thay đổi, dùng lưới hỗ trợ tằm lên né vuông, giải quyết tình trạng kén đôi, kén ba khi tằm tranh nhau chỗ làm kén, giúp chất lượng kén tăng rõ rệt, giảm tỷ lệ kén hỏng. Xưa thời cha mẹ tôi, tằm lên né vẫn phải chong đèn để bóc các con tằm làm kén đôi, kén ba, giờ né gỗ

có 1 lỗ nên việc làm kén rất thuận lợi, người nông dân giám công rất nhiều”, chị Linh chia sẻ.

“Nông dân Gia Lành nuôi tằm đạt năng suất khá ổn, từ 50 - 52 kg kén/hộp giống. Về chăm sóc, chi phí khoảng 10 - 12 kg dâu lá cho 1 kg kén, đây là mức chăm sóc tốt, tằm lớn nhanh, kén dày, tơ chắc. Kén Gia Lành rất được giá do kỹ thuật nuôi tốt nên đạt chất lượng cao”, ông Lê Văn Phê đánh giá. Ông Phê thông tin, Gia Lành có 210 hộ thì còn khoảng trên 100 hộ vẫn đang trồng dâu, nuôi tằm. Một số hộ do già yếu, con cái đi nơi khác làm việc hoặc chuyển nghề nên bỏ vườn dâu. Nhưng, nghề tằm vẫn là nghề mang lại thu nhập cao cho người Gia Lành, giữ được nghề truyền thống 50 năm của vùng đất mới.

“Ở vùng Bảo Lộc hay Lâm Hà, cư dân nuôi tằm đông đúc, tập trung, được nhiều người biết đến. Nhưng người Gia Lành chúng tôi cũng rất tự hào vì truyền thống 50 năm trồng dâu, nuôi tằm, nghề đã gắn bó với ông bà cha mẹ chúng tôi và sẽ tiếp nối, giúp người quê có cuộc sống ổn định như hôm nay”, chị Nguyễn Dương Thuý Linh, thế hệ thứ 3 tiếp nối nghề tằm Gia Lành chia sẻ với tình cảm gắn bó cho nghề truyền thống của làng, nghề đã giúp người Gia Lành dựng xây quê mới.

ĐỌC ĐƯỜNG ĐẤT NƯỚC

Giữ chân voi giữa đại ngàn

Voi được dẫn vào khu vực hành lễ trong không gian nhà dài truyền thống.

Những chú voi rằm rập lội nước Hồ Lắc.

H.L.Y

Không gian lễ hội bên Hồ Lắc (tỉnh Đắk Lắk) vang vọng tiếng cồng chiêng, rộn ràng nhịp trống và những bước chân trầm hùng của đàn voi rừng trong một dịp hội đặc biệt của người M'ông, những chủ nhân lâu đời của vùng đất này. Trên mặt hồ mênh mang gió và nền trời xanh thẳm, hình ảnh voi và người hòa quyện trong nhịp sống đại ngàn tạo nên bức tranh vừa hùng vĩ vừa chan chứa cảm xúc. Không chỉ là ngày hội, đây còn là lời khấn nguyện cho sức sống mới của vùng đất Tây Nguyên, nơi con người sống hòa thuận với thiên nhiên, tôn vinh di sản văn hóa.

Tại sân nhà dài truyền thống huyện Lắk, lễ cúng sức khỏe cho voi diễn ra trong

không khí trang nghiêm. Già làng người M'ông cùng các nài voi dâng lời khấn thiêng, cầu mong “bạn rừng” mạnh khỏe, bình an. Voi được khoác thổ cẩm rực rỡ, chậm rãi tiến vào lễ đài trong tiếng chiêng trầm ấm. Nghi lễ này không chỉ thể hiện tín ngưỡng bản địa, mà còn là cách người dân bày tỏ lòng biết ơn với loài vật đã đồng hành cùng họ qua bao mùa rẫy, mùa lễ hội.

Sau nghi lễ là phần được mong chờ không kém, đó là tiệc buffet trái cây dành cho voi. Chuối, dưa hấu, mía, thơm được bày biện sẵn, du khách hào hứng tận tay trao thức ăn cho những chú voi hiền lành. Tiếng cười, tiếng vỗ tay hòa cùng ánh mắt rạng rỡ của người dân và du khách cho thấy rõ niềm vui khi thấy voi được yêu thương, chăm sóc đúng nghĩa.

Từ những hoạt động lễ hội đầy ý nghĩa

đó, huyện Lắk đã và đang kiên trì xây dựng mô hình du lịch không cưỡi voi, lấy voi làm chủ thể văn hóa thay vì công cụ phục vụ khách. Du khách giờ đây có thể đi bộ bên voi, cùng nài voi tìm hiểu tập tính, nghe kể chuyện đời voi, trải nghiệm một nhịp sống gắn kết, thấu cảm. Đặc biệt, sau lễ nghi, đàn voi thong dong ra tắm mát ở Hồ Lắc, hồ nước tự nhiên lớn nhất Tây Nguyên trong một không gian tự nhiên được tôn trọng đúng mức.

Từ năm 2022 đến nay, gần 20 cá thể voi nhà tại huyện Lắk đã được đưa vào quy trình chăm sóc khoa học từ ăn uống hợp lý, khám sức khỏe định kỳ, được nghỉ ngơi cho đến tham gia các hoạt động văn hóa phù hợp. Người từng sống bằng nghề cho thuê voi cưỡi giờ trở thành hướng dẫn viên, người kể chuyện văn hóa - một sự chuyển đổi nghề

ng nghiệp vừa nhân văn, vừa bền vững.

Mô hình du lịch mới này đã tạo được hiệu ứng tích cực như lượng du khách, đặc biệt là khách quốc tế yêu thích trải nghiệm sinh thái văn hóa ngày càng tăng. Doanh thu từ các hoạt động gắn với voi cũng tăng đều qua từng năm. Quan trọng hơn cả, hình ảnh voi được tôn trọng, được gìn giữ đã góp phần tái hiện và bảo tồn bản sắc văn hóa Tây Nguyên trong thời hiện đại.

Với người M'ông, voi không chỉ là loài vật quý mà còn là ký ức tập thể, là biểu tượng linh thiêng của núi rừng. Mỗi cá thể voi gắn liền với một đời nài voi, một câu chuyện, một vùng ký ức không dễ phai. Khi voi được sống an lành, được đối xử như người bạn, cũng là lúc văn hóa Tây Nguyên hồi sinh, bền vững theo một cách tự nhiên nhất.

Văn hóa và du lịch...

TIẾP TRANG 3

... Riêng TP Đà Lạt được công nhận là Thành phố Sáng tạo của UNESCO trong lĩnh vực Âm nhạc, góp phần khẳng định vị thế là một thành phố có hoạt động âm nhạc phong phú, đa dạng và đặc sắc; là nơi hội tụ của nhiều nền văn hóa âm nhạc, góp phần phát triển ngành công nghiệp văn hóa, du lịch và là cơ hội để quảng bá bản sắc văn hóa âm nhạc ra thế giới.

Và góp phần phát triển kinh tế

Với nhiều tiềm năng nổi bật về tài nguyên văn hóa phong phú, cảnh quan thiên nhiên đa dạng, khí hậu ôn hòa nêu trên, có thể nói văn hóa và du lịch Lâm Đồng đang đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh. Cụ thể, năm 2024, Lâm Đồng đón khoảng 10 triệu lượt du khách đến tham quan, nghỉ dưỡng, tăng 15,6% so với cùng kỳ năm trước; tổng doanh thu ước đạt 18.000 tỷ đồng, tăng 15% so với cùng kỳ năm trước. Qua đó, ngành Du lịch Lâm Đồng đã tạo ra hàng chục ngàn việc làm trực tiếp và gián tiếp cho người dân địa phương. Chỉ tính riêng năm 2024, ngành Du lịch tại Lâm Đồng đã tạo ra khoảng 35.000 việc làm trực tiếp liên quan đến các dịch vụ du lịch. Không chỉ thu hút du khách trong và ngoài nước, từ sự phát triển du lịch còn kéo theo nhu cầu đầu tư vào hạ tầng, khách sạn, khu nghỉ dưỡng, khu vui chơi giải trí... Đến nay, Lâm Đồng đã thu hút 120 dự án đầu tư vào lĩnh vực du lịch với tổng số vốn đăng ký đầu tư hơn 47.830 tỷ đồng và đã thực hiện hoàn thành 40 dự án,

trong đó 37 dự án đã đi vào hoạt động. Còn về cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật hiện Lâm Đồng có 112 khu, điểm tham quan tạo nên sự đa dạng, phong phú để xây dựng các tour, tuyến du lịch trên địa bàn tỉnh. Cùng với 3.178 cơ sở lưu trú du lịch với tổng số trên 43.600 phòng đảm bảo đáp ứng tốt nhu cầu du khách.

Tại cuộc hội thảo khoa học mới đây tổ chức tại Đà Lạt, theo GS.TS Nguyễn Văn Đỉnh - Viện trưởng Viện Kinh tế du lịch, Chủ tịch Hội đồng Khoa học và Đào tạo, Hiệp hội Du lịch Việt Nam cho rằng: Với những tiềm năng to lớn về cảnh quan thiên nhiên, khí hậu ôn hòa, di sản văn hóa đa dạng cùng hệ sinh thái nhân văn đặc sắc, Lâm Đồng - đặc biệt là TP Đà Lạt - đang khẳng định vị thế là một trung tâm du lịch và văn hóa hàng đầu khu vực Tây Nguyên cũng như cả nước. Du lịch không chỉ đóng vai trò là ngành kinh tế mũi nhọn mà còn là cầu nối góp phần gìn giữ, lan tỏa giá trị văn hóa truyền thống và hiện đại, thúc đẩy giao lưu giữa các vùng, miền và quốc tế. “Việc phát triển du lịch gắn với văn hóa không chỉ giúp nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho người dân, mà còn góp phần xây dựng hình ảnh một Lâm Đồng năng động, thân thiện và giàu bản sắc trong quá trình hội nhập. Trong thời gian tới, định hướng phát triển văn hóa và du lịch, tỉnh Lâm Đồng cần lấy yếu tố “xanh - bền vững - bản sắc” làm trọng tâm, từ đó tạo dựng nền tảng vững chắc cho phát triển kinh tế - xã hội toàn diện và lâu dài”, GS.TS Nguyễn Văn Đỉnh cho hay.

Đội hát bóng...

TIẾP TRANG 5

... Anh Nam Long lãnh hội ý kiến của trưởng ban chỉ đạo: “Tổ hát bóng” phải ra một bản phim đèn chiếu về sự việc xảy ra ở buôn Bà Lú bên bờ sông nhằm phát động cảm thù, tố cáo tội ác của giặc, nhắc nhở bà con nêu cao tinh thần cảnh giác. Anh bàn với Nguyên:

- Bằng giá nào, cậu phải ra bộ phim đèn chiếu về trận đánh bom tại buôn Bà Lú.
- Nhưng, hôm ấy em chụp bằng phim âm bản, báo cáo anh phim âm bản không thể làm ra phim đèn chiếu được.
- Đây là mệnh lệnh cấp trên không nhưng nhị gì hết.

Nét mặt của Nguyên chuyển sang màu xám, anh đứng trơ ra không nói nên lời. Như hiểu được tâm trạng của Nguyên, anh Nam Long ôn tồn:

- Cậu cố lên, mình tin tưởng vào tài tháo vát của cậu. Nhưng ông bà ta thường nói “Cái khó ló cái khôn”, cậu chịu khó suy nghĩ đi.

Đêm rừng già yên ắng tĩnh mịch, ánh trăng khuya chênh chếch rọi xuyên qua kẽ lá, Nguyên trằn trọc không sao ngủ được với câu nói ban chiều của anh Nam Long: “Mình phải làm sao dùng để mất lòng tin của lãnh đạo”. Tiếng chim te te thức giấc làm anh giật mình, nghĩ mãi rồi cũng ra cách làm phim. Anh trở dậy câu bình ắc quy vào bóng

đèn máy phóng, rọi hình lớn những phim chụp ban chiều ở buôn Bà Lú. Sau đó cho vào xô nước trong nilon để mưa khoan thành một bồn nhỏ như chậu thau rửa chén. Khi anh trở lại vồng thì gà đã gáy sáng. Làm một giấc ngủ dài, tiếng K'Lanh - phụ trách máy nổ chiếu bóng quát to:

- Đêm qua làm gì mà ngủ dừ vậy, trưa rồi cha.
- Mình phóng ảnh, rồi ngủ quên khi nào không biết.

Miệng trả lời, tay xoa từng bức hình dưới nước suốt sau đó treo lên phơi khô. Dùng phim dương bản (Inversip) chụp toàn bộ số hình phóng. Lúc tráng ra tuy chất lượng có giảm về độ nét, độ tương phản đen trắng kém hơn, nhưng có thể phục vụ được. Một tiếng thờ phào: “Thành công rồi”.

Chuyện tình cảm bên bờ sông Đồng Nai với người con gái dân tộc S'tiêng chỉ đọng lại trong tiềm thức. Chiến trường đang vào chiến dịch lớn, Nguyên vác balô theo bộ đội đi đánh chốt Đầm Ròn (huyện Đam Rông ngày nay) mùa hè năm 1963. Tiếp đến, năm 1964 về giải phóng huyện Hoài Đức (tỉnh Bình Tuy) một vùng đất đồng bằng rộng lớn, vừa lúa của tỉnh Bình Thuận ngày nay. Anh như cánh chim, nơi nào có chiến dịch là anh có mặt cho đến ngày giải phóng miền Nam...

Bóng đá Lâm Đồng - cần một sự thay đổi

Đuổi sức trong 2 lượt đấu cuối, để tuốt mất cơ hội lên hạng Nhất quốc gia hiển hiện ngay trước mắt, đã đến lúc bóng đá Lâm Đồng cần một sự mổ xẻ toàn diện để thay đổi.

VIẾT TRỌNG

Khi cơ hội tuốt khỏi tầm tay

Chưa bao giờ trong nhiều năm nay, cơ hội lên hạng lại đến với bóng đá Lâm Đồng rõ ràng như thế tại Giải hạng Nhì Quốc gia 2025. Đội bóng cho đến trước 2 vòng đấu cuối đã hầu như đặt 1 chân và 1 nửa bàn chân còn lại vào vạch lên hạng. Nhưng cuối cùng họ đã không vượt lên được chính mình để bước tiếp nửa bàn chân còn lại qua vạch đích.

Ngay đầu mùa giải, vượt ngoài sức mong đợi, đội bóng Lâm Đồng đã thi đấu rất thăng hoa với chuỗi trận thắng ấn tượng, liên tục dẫn đầu xếp hạng bảng B và là đội bóng bất bại trong lượt đi.

Bảng B có 8 đội thi đấu. Lâm Đồng đã chiến thắng 2-0 trên sân nhà trong trận ra quân lượt đi đầu mùa; rồi hoà 1-1 với Trẻ SHB Đà Nẵng trên sân khách; vượt qua Kon Tum 0-2 trên sân khách; vượt qua Tây Ninh 1-2 sân khách; vượt qua Vĩnh Long 0-1 trên sân khách. Về lại sân nhà, Lâm Đồng thắng 3-0 trước Đại học Văn Hiến rồi hoà 1-1 với Gia Định.

Trong lượt về, chuỗi thắng và hoà ấn tượng đó tiếp tục duy trì với trận thắng 1-2 trước Đắk Lắk trên sân khách; thắng 2-1 trước Trẻ SHB Đà Nẵng trên sân nhà. Nhưng rồi họ đã vấp phải một trận thua.

Trận thua 1-2 đầu tiên của mùa giải trước Kon Tum ở lượt đấu thứ 10 lượt về ngày 31/5 trên sân nhà Đà Lạt có vẻ như là một trục trặc nhỏ cho cỗ máy chiến thắng của Lâm Đồng lâu nay, vì đến thời điểm đó, đội bóng vẫn tiếp tục dẫn đầu bảng xếp hạng. Trận thua này chính là lời cảnh báo cho đội bóng, để các cầu thủ và Ban huấn luyện đặt chân xuống mặt đất sau những ngày tháng lang thang trên mây nếu họ muốn duy trì mục tiêu lên hạng của mình.

Nhưng rồi đó lại là một trận thua đầy tai hại của Lâm Đồng. Sân nhà, ưu thế khán giả nhà, thua một đội bóng không quá mạnh. Cả đội bóng và Ban huấn luyện sẽ nghĩ mãi về trận thua rất đau này khi không lên hạng được. Chỉ cần giữ được tỷ số 1-1, không thua trong trận đấu này, Lâm Đồng đã có thể ung dung lên hạng bất chấp kết quả 2 trận đấu khó khăn ở cuối mùa ra sao.

Sau trận thua Kon Tum, Lâm Đồng đã trở lại mạch thắng với

Một trận thi đấu của đội nhà hạng Nhì Lâm Đồng trên sân vận động Đà Lạt.

2 trận thắng liên tiếp trên sân nhà Đà Lạt, gồm thắng 2-1 trước Tây Ninh, thắng 3-1 trước Vĩnh Long. Đến thời điểm này, giải chỉ còn 2 trận đấu nữa là kết thúc và Lâm Đồng chỉ cần hoà trên sân khách trước 2 đối thủ đang cạnh tranh với mình là Đại học Văn Hiến và Gia Định là đủ điểm để lên hạng.

Chỉ cần 1 điểm. Duy nhất 1 điểm, cần 1 trận hoà trong 2 trận đấu sân khách còn lại là đủ để lên hạng. Nhưng rồi Lâm Đồng đã không làm được. Cả hai trận đội đều thua.

Trên sân Thống Nhất - TP Hồ Chí Minh, Đại học Văn Hiến đã thắng 1-0 trước Lâm Đồng. Trận chốt, trên sân Tân Hiệp - TP Hồ Chí Minh, Gia Định vượt qua Lâm Đồng 2-0. Đây là 2 đối thủ cạnh tranh trực tiếp cho 2 chiếc vé lên hạng với Lâm Đồng.

Cũng có một tình huống khác mà Lâm Đồng có thể thăng hạng là chỉ cần có một đội bóng nào đó thủ hoà được Đại học Văn Hiến và Gia Định trong 2 lượt đấu cuối là được. Đó chính là đội Đắk Lắk. Trong 2 lượt cuối, Đắk Lắk lần lượt gặp 2 đội này, nhưng họ cũng chẳng giúp được gì, vì đều thua. Gia Định thắng 3-0 trước Đắk Lắk, còn Đại học Văn Hiến thắng Đắk Lắk 1-0.

Với Lâm Đồng, bản thân không tự quyết được nên mong chờ người khác cũng khó và cực kỳ may rủi. Do không thủ hoà được 2 trận cuối nên kết thúc lượt 14 - lượt đấu cuối cùng, cả 2 đội Đại học Văn Hiến và Gia Định đã bắt kịp Lâm Đồng - đội đang dẫn đầu. Cả 3 cùng có 29 điểm.

Tuy nhiên, theo điều lệ đã ban hành, khi có từ 3 đội bằng điểm trở lên, thứ hạng được phân định dựa trên đối đầu trực tiếp giữa các đội. Cùng 29 điểm nhưng Đại học Văn Hiến có 2 trận thắng 1 trận hoà (thắng Gia Định 2-1 lượt đi, thắng Lâm Đồng 1-0 lượt về; hoà Gia Định 0-0 lượt về) được 7 điểm; Gia Định có 1 trận thắng, 2 trận hoà (thắng

Lâm Đồng 2-0 lượt về, hoà Lâm Đồng 1-1 lượt đi và hoà Đại học Văn Hiến 0-0 lượt về) được 5 điểm. Trong khi đó, Lâm Đồng chỉ có 4 điểm (1 trận thắng trước Đại học Văn Hiến 3-0, 1 trận hoà với Gia Định 1-1), chỉ xếp thứ 3. Theo thứ tự, Đại học Văn Hiến dẫn đầu, kế tiếp là Gia Định, 2 đội này đương nhiên đoạt vé lên hạng Nhất mùa đến. Còn Lâm Đồng ngậm ngùi chấp nhận ở lại với hạng Nhì.

Cần một sự thay đổi

Có thể thấy, Giải hạng Nhì 2025 có rất nhiều thuận lợi cho các đội bóng dự giải vì giải không tổ chức vòng chung kết như mọi năm, chỉ tổ chức đá vòng bảng lượt đi và lượt về tính điểm. Điều này giúp cho các đội bóng dự giải có thể căn cứ thực lực và đối thủ để chuẩn bị các trận đấu, tự quyết được số phận của mình trong bảng đấu, tránh được sự may rủi trong vòng chung kết.

Nhưng điều này cũng không giúp được gì nhiều cho Lâm Đồng, khi liên tục dẫn đầu bảng xếp hạng từ đầu đến cuối rồi cay đắng đứng nhìn đội khác lấy mất suất lên hạng vì các chỉ số phụ.

Nhưng đây cũng không phải lần đầu mà bóng đá Lâm Đồng hụt hơi trong những giai đoạn nước rút cuối như thế. Rất nhiều mùa giải hạng Nhì những năm trước đây, Lâm Đồng cũng thi đấu thăng hoa, dẫn đầu từ đầu đến giữa mùa rồi đuối sức, tụt lại, chìm ngấm đầu đó ở những trận cuối.

“Năm nay, giai đoạn đầu các em thi đấu tốt, tuân thủ đầu pháp. Cũng không có nhiều các cầu thủ bị chấn thương trong 2 trận cuối. Nhưng quả thật áp lực 2 trận đấu cuối này rất lớn. Các cầu thủ phần lớn còn rất trẻ, bản lĩnh chưa có nhiều, kinh nghiệm còn hạn chế, nhất là trong những trận đấu then chốt, quan trọng. Các em chơi bóng trong trạng thái căng cứng, dù Ban huấn

luyện đã nhắc nhở động viên nhưng không vượt qua được, quả thật rất đáng buồn”, Huấn luyện viên trưởng Đội bóng Lâm Đồng Đoàn Quốc Việt cho biết khi kết thúc mùa giải.

Chưa có khi nào niềm mong chờ đội bóng từng một thời được mệnh danh là “Cơn lốc cao nguyên” thăng hạng trở lại lớn như những năm gần đây. Đặc biệt khi sân vận động 20 ngàn chỗ ngồi tại Khu liên hợp Văn hoá - Thể thao tỉnh Lâm Đồng tại Đà Lạt hoàn tất và đưa vào sử dụng để chờ đón bóng đá Lâm Đồng có các trận đấu đỉnh cao trở lại. Khoảng 18 ngàn chiếc ghế được lắp trong sân vận động đẹp nhất Tây Nguyên 2 năm gần đây chỉ đón được chừng chưa đến 1 ngàn khán giả đến sân xem hạng Nhì.

Rõ ràng, đã đến lúc bóng đá Lâm Đồng cần một sự thay đổi. Thay đổi về cách làm bóng đá. Làm một cách bài bản chứ không thể chụp giạt như những năm qua, khi mùa giải đến cứ phải đôn đáo chạy tìm cầu thủ trong nước, hết mùa, nhiều cầu thủ phải ra đi mỗi người một nơi. Cần thay đổi cách quản lý, ưu tiên cho bóng đá trẻ, các giải trẻ, tăng cường đào tạo các vận động viên trẻ người địa phương, cho đào tạo các huấn luyện viên, có chế độ đãi ngộ hợp lý cho cầu thủ, có chế độ đãi ngộ xứng đáng cho huấn luyện viên chứ không thể mãi quần quanh trong lối mòn lâu nay. Cần có một nguồn lực mới, một cách làm mới hơn, một đội ngũ lãnh đạo thể dục thể thao làm bóng đá tốt hơn, với 1 diện mạo tốt hơn cho bóng đá Lâm Đồng nhất là khi hợp nhất 3 tỉnh Lâm Đồng, Bình Thuận và Đắk Nông để thành lập tỉnh Lâm Đồng mới với nguồn lực mạnh hơn.

GÓC ẢNH ĐẸP

Đảo Song Tử Tây. Ảnh: Nguyễn Nghĩa